

«Կուր Ինվեսթ» ՓԲԸ

Ֆինանսական հաշվետվություններ

**2019թ. դեկտեմբերի 31-ին
ավարտված տարվա համար**

Բովանդակություն

Անկախ աուդիտորական եզրակացություն	3
Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվություն	6
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն	7
Դրամական հոսքերի մասին հաշվետվություն	8
Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն	9
Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ	10

«Քեյ-Փի-Էն-Ջի Արմենիա» ՍՊԸ
Հայաստանի Հանրապետություն, Երևան 0010,
Վ. Սարգսյանի փ. 26/1,
«Էրեբունի Պլազա» Բիզնես-կենտրոն, 8-րդ հարկ
Հեռախոս + 374 (10) 595 999
Վեբ կայք www.kpmg.am

Անկախ աուդիտորական եզրակացություն

«Կուր Ինվեսթ» ՓԲԸ-ի բաժնետերերին

Կարծիք

Մենք աուդիտի ենք ենթարկել «Կուր Ինվեսթ» ՓԲԸ-ի («Ընկերություն») ֆինանսական հաշվետվությունները, որոնք ներառում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը՝ առ 31 դեկտեմբերի 2019թ., այդ ամսաթվին ավարտված տարվա շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի, սեփական կապիտալում փոփոխությունների և դրամական հոսքերի մասին հաշվետվությունները, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրությունները, որոնք ներառում են հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի մասերը և այլ բացատրական տեղեկատվություն:

Մեր կարծիքով, կից ֆինանսական հաշվետվությունները բոլոր էական առումներով ճշմարիտ են ներկայացնում Ընկերության ֆինանսական վիճակը 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, ինչպես նաև այդ ամսաթվին ավարտված տարվա ֆինանսական արդյունքները և դրամական հոսքերը՝ Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ) համաձայն:

Կարծիքի հիմք

Մենք աուդիտն իրականացրել ենք Աուդիտի միջազգային ստանդարտներին (ԱՄՍ) համապատասխան: Այդ ստանդարտներից բխող մեր պատասխանատվությունը լրացուցիչ ներկայացված է մեր եզրակացության «Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար» բաժնում: Մենք անկախ ենք Ընկերությունից՝ համաձայն Պրոֆեսիոնալ հաշվապահների էթիկայի կանոնագրքի (ներառյալ՝ Անկախության միջազգային ստանդարտները) և Հայաստանի Հանրապետությունում ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի նկատմամբ կիրառելի էթիկայի պահանջների, և կատարել ենք էթիկային վերաբերող մեր պարտականություններն այս պահանջներին և էթիկայի միջազգային կանոնագրքին համապատասխան: Մենք գտնում ենք, որ ձեռք ենք բերել բավարար համապատասխան աուդիտորական ապացույցներ՝ մեր կարծիքն արտահայտելու համար:

Ղեկավարության և կառավարման օղակներում գտնվող անձանց պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների համար

Ղեկավարությունը պատասխանատու է ՖՀՄՍ համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման և ճշմարիտ ներկայացման, և այնպիսի ներքին հսկողության համար, որն ըստ ղեկավարության անհրաժեշտ է խարդախության կամ սխալի հետևանքով էական խեղաթյուրումներից զերծ ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումն ապահովելու համար:

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս ղեկավարությունը պատասխանատու է Ընկերության անընդհատ գործելու կարողության գնահատման համար՝ անհարժեշտության դեպքում բացահայտելով անընդհատությանը վերաբերող հարցերը, ինչպես նաև հաշվապահական հաշվառման անընդհատության հիմունքը կիրառելու համար, եթե առկա չէ ղեկավարության՝ Ընկերությունը լուծարելու կամ գործունեությունը դադարեցնելու մտադրություն, կամ չկա դրանից խուսափուլու իրատեսական այլընտրանք:

Կառավարման օղակներում գտնվող անձիք պատասխանատու են Ընկերության ֆինանսական հաշվետվողականության գործընթացի վերահսկման համար:

Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար

Մեր նպատակն է ձեռք բերել ողջամիտ հավաստիացում առ այն, որ ֆինանսական հաշվետվություններն, ամբողջությամբ վերցված, զերծ են էական խեղաթյուրումներից, անկախ դրանց խարդախության կամ սխալի հետևանքով պատճառով առաջացման հանգամանքից և ներկայացնել մեր կարծիքը ներառող աուդիտորական եզրակացություն: Ողջամիտ հավաստիացումը բարձր մակարդակի հավաստիացում է, սակայն այն չի երաշխավորում, որ ԱՄՍ-ներին համապատասխան իրականացված աուդիտի ընթացքում միշտ կհայտնաբերվի էական խեղաթյուրումը՝ վերջինիս առկայության դեպքում: Խեղաթյուրումները կարող են առաջանալ խարդախության կամ սխալի արդյունքում և համարվում են էական, երբ խելամտորեն կարող է ակնկալվել, որ դրանք, առանձին կամ միասին վերցրած, կազդեն ֆինանսական հաշվետվությունների օգտագործողների՝ այդ ֆինանսական հաշվետվությունների հիման վրա կայացվող տնտեսական որոշումների վրա:

ԱՄՍ-ների համաձայն իրականացվող աուդիտի ողջ ընթացքում մենք կիրառում ենք մասնագիտական դատողություն և պահպանում մասնագիտական թերահավատություն: Մենք նաև՝

- հատկորոշում և գնահատում ենք խարդախության կամ սխալի հետևանքով ֆինանսական հաշվետվությունների էական խեղաթյուրման ռիսկերը, նախագծում և իրականացնում ենք աուդիտորական ընթացակարգեր այդ ռիսկերին արձագանքելու համար և ձեռք ենք բերում աուդիտորական ապացույցներ, որոնք բավարար համապատասխան հիմք են հանդիսանում մեր կարծիքի համար: Խարդախության հետևանքով առաջացած էական խեղաթյուրումը չհայտնաբերելու ռիսկն ավելի մեծ է, քան սխալի հետևանքով էական խեղաթյուրումը չհայտնաբերելու ռիսկը, քանի որ խարդախությունը կարող է ներառել հանցավոր համաձայնություն, զեղծարարություն, միտումնավոր բացթողումներ, սխալ ներկայացումներ կամ ներքին հսկողության համակարգի շրջանցում:
- պատկերացում ենք կազմում աուդիտին վերաբերող ներքին հսկողության մասին՝ տվյալ հանգամանքներին համապատասխան աուդիտորական ընացակարգեր նախագծելու, և ոչ թե Ընկերության ներքին հսկողության արդյունավետության վերաբերյալ կարծիք արտահայտելու համար:
- գնահատում ենք կիրառվող հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության տեղին լինելը և ղեկավարության կողմից կատարած հաշվապահական հաշվառման գնահատումների և կից բացահայտումների խելամտությունը:
- եզրահանգում ենք ղեկավարության կողմից հաշվապահական հաշվառման անընդհատության հիմունքի կիրառման տեղին լինելու վերաբերյալ և, հիմնվելով ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա՝ գնահատում ենք, թե արդյոք առկա է էական անորոշություն դեպքերի կամ հանգամանքները հետ կապված, որոնք կարող են նշանակալի կասկած հարուցել Ընկերության անընդհատ գործելու կարողության վերաբերյալ: Եթե մենք եզրահանգում ենք, որ առկա է էական անորոշություն, մեզանից պահանջվում է մեր աուդիտորական եզրակացությունում ուշադրություն հրավիրել ֆինանսական հաշվետվությունների համապատասխան բացահայտումներին, կամ, եթե այդ բացահայտումները բավարար չեն, ձևափոխել մեր կարծիքը: Մեր եզրահանգումները հիմնված են մինչև մեր աուդիտորական

եզրակացության ամսաթիվը ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա: Այնուամենայնիվ, ապագա դեպքերը կամ հանգամանքները կարող են հանգեցնել Ընկերության կողմից անընդհատության հիմունքով գործունեության իրականացման դադարեցմանը:

- գնահատում ենք ֆինանսական հաշվետվությունների ընդհանուր ներկայացումը, կառուցվածքը և բովանդակությունը, ներառյալ՝ բացահայտումները և գնահատում ենք, թե արդյոք ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացնում են իրենց հիմքում ընկած գործառնություններն ու իրադարձություններն այնպիսի ձևով, որը թույլ է տալիս ապահովել ճշմարիտ ներկայացում:

Ի թիվս այլ հարցերի, մենք տեղեկացնում ենք կառավարման օղակներում գտնվող անձանց աուդիտի պլանավորված շրջանակի և ժամկետների, աուդիտի ընթացքում հայտնաբերված նշանակալի հարցերի, ներառյալ՝ ներքին հսկողությանը վերաբերող նշանակալի թերությունների մասին:

Այս անկախ աուդիտորական եզրակացության ներկայացման հիմք հանդիսացող աուդիտի իրականացման համար պատասխանատու գործընկերն է՝

Տիգրան Գասպարյան
Ղեկավար գործընկեր, «Քեյ-Փի-Էս-Ջի Արմենիա» ՍՊԸ-ի տնօրեն

KPMG Armenia LLC

«Քեյ-Փի-Էս-Ջի Արմենիա» ՍՊԸ
29 ապրիլի 2020թ.

«Կուբ Ինվեսթ» ՓԲԸ
 Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվություն
 2019թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

	Ծնթգ.	2019թ. հազ. դրամ	2018թ.* հազ. դրամ
Արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով հաշվարկված տոկոսային եկամուտ	5	281,387	241,385
Այլ տոկոսային եկամուտ	5	323,812	271,452
Տոկոսային ծախս	5	(313,333)	(268,528)
Չուտ տոկոսային եկամուտ		291,866	244,309
Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով ծախս		(462)	(534)
Չուտ օգուտ ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների վաճառքից	6	88,381	-
Չուտ օգուտ շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներից	7	273,132	176,457
Գործառնական եկամուտ		652,917	420,232
Չուտ օգուտ արժեքը մասնակցության հակադարձումից	8	16,631	10,532
Անձնակազմի գծով ծախսեր		(8,555)	(8,616)
Այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր	9	(27,075)	(23,315)
Շահույթ նախքան շահութահարկով հարկումը		633,918	398,833
Շահութահարկի գծով ծախս	10	(118,544)	(80,646)
Շահույթ տարվա համար		515,374	318,187

* Ընկերությունը սկսել է կիրառել ՖՀՄՍ 16-ը 2019թ. հունվարի 1-ից՝ օգտագործելով փոփոխված հետընթաց մոտեցումը: Այս մոտեցման համաձայն՝ համադրելի տեղեկատվությունը չի վերահաշվարկվում և ՖՀՄՍ 16-ը սկզբնապես կիրառելու կուտակային հետևանքը ճանաչվում է չբաշխված շահույթում սկզբնական կիրառման ամսաթվի դրությամբ (տես Ծանոթագրություն 2 (ե)):

6-ից 57-րդ էջերում ներկայացված ֆինանսական հաշվետվությունները հաստատվել են ղեկավարության կողմից 2020թ. ապրիլի 29-ին և ստորագրվել են վերջինիս անունից:

Արսեն Միսոնյան
 Գործադիր տնօրեն

Արգամ Աբրահամյան
 Գլխավոր հաշվապահ
 «Էյ-Էն Աուդիտ» ՓԲԸ-ի ներկայացուցիչ

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունը պետք է դիտարկվի ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

	Ծնթգ.	2019թ. հազ. դրամ	2018թ.* հազ. դրամ
ԱԿՏԻՎՆԵՐ			
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	11	34,285	17,868
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր			
- Ընկերության կողմից պահվող	12	649,908	272,766
- Վաճառքի և հետգնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված	12	3,382,897	2,817,777
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր			
- Ընկերության կողմից պահվող	12	267,756	341,868
- Վաճառքի և հետգնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված	12	2,706,382	1,747,533
Տրված փոխառություններ	13	230,657	105,930
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ		614	1,507
Այլ ակտիվներ		-	184
Ընդամենը ակտիվներ		7,272,499	5,305,433
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ			
Ֆինանսական կազմակերպություններին վճարվելիք գումարներ	14	5,840,610	4,456,656
Ընթացիկ հարկային պարտավորություն		33,669	13,393
Հետաձգված հարկային պարտավորություններ	10	93,927	46,654
Այլ պարտավորություններ		1,783	1,594
Ընդամենը պարտավորություններ		5,969,989	4,518,297
ՍԵՓԱԿԱՆ ԿԱՊԻՏԱԼ			
Բաժնետիրական կապիտալ	15	600,000	600,000
Զբաղիված շահույթ		702,510	187,136
Ընդամենը սեփական կապիտալ		1,302,510	787,136
Ընդամենը պարտավորություններ և սեփական կապիտալ		7,272,499	5,305,433

* Ընկերությունը սկսել է կիրառել ՖՀՄՄ 16-ը 2019թ. հունվարի 1-ից՝ օգտագործելով փոփոխված հետընթաց մոտեցումը: Այս մոտեցման համաձայն՝ համադրելի տեղեկատվությունը չի վերահաշվարկվում և ՖՀՄՄ 16-ը սկզբնապես կիրառելու կուտակային հետևանքը ճանաչվում է չբաշխված շահույթում սկզբնական կիրառման ամսաթվի դրությամբ (տես Ծանոթագրություն 2 (ե)):

	2019թ. հազ. դրամ	2018թ.* հազ. դրամ
ԴՐԱՄԱԿԱՆ ՀՈՍՔԵՐ ԳՈՐԾԱՌՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅՈՒՆԻՑ		
Ստացված տոկոսներ	615,761	554,475
Վճարված տոկոսներ	(310,522)	(267,838)
Վճարված միջնորդավճարներ և այլ վճարներ	(462)	(534)
Ջուտ վճարումներ շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների գծով	(676,968)	(1,327,578)
Այլ ընդհանուր վարչական ծախսերի գծով վճարումներ	(24,546)	(30,400)
Գործառնական ակտիվների նվազում/(աճ)		
Այլ ակտիվներ	184	(184)
Գործառնական պարտավորությունների աճ/(նվազում)		
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	1,381,144	1,284,388
Այլ պարտավորություններ	(283)	279
Գործառնական գործունեությունից ստացված զուտ դրամական միջոցներ՝ նախքան շահութահարկի վճարումը	984,308	212,608
Վճարված շահութահարկ	(50,996)	(75,624)
Գործառնական գործունեությունից ստացված դրամական հոսքեր	933,312	136,984
ԴՐԱՄԱԿԱՆ ՀՈՍՔԵՐ ՆԵՐԴՐՈՒՄԱՅԻՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅՈՒՆԻՑ		
Ներդրումային արժեթղթերի ձեռքբերում	(1,267,052)	-
Մուտքեր ներդրումային արժեթղթերի վաճառքից և մարումից	479,557	-
Տրված փոխառություններ	(171,900)	(139,695)
Տրված փոխառությունների մարում	42,500	1,490
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների ձեռքբերում	-	(212)
Ներդրումային գործունեության համար օգտագործված դրամական հոսքեր	(916,895)	(138,417)
ԴՐԱՄԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՀՈՍՔԵՐ ՖԻՆԱՆՍԱՎՈՐՄԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅՈՒՆԻՑ		
Ֆինանսավորման գործունեությունից ստացված դրամական հոսքեր	-	-
Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների զուտ աճ/(նվազում)	16,417	(1,433)
Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները հունվարի 1-ի դրությամբ	17,868	19,301
Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները տարեվերջի դրությամբ	34,285	17,868

* Ընկերությունը սկսել է կիրառել ՖՀՄՍ 16-ը 2019թ. հունվարի 1-ից՝ օգտագործելով փոփոխված հետընթաց մոտեցումը: Այս մոտեցման համաձայն՝ համադրելի տեղեկատվությունը չի վերահաշվարկվում և ՖՀՄՍ 16-ը սկզբնապես կիրառելու կուտակային հետևանքը ճանաչվում է չբաշխված շահույթում սկզբնական կիրառման ամսաթվի դրությամբ (տես Ծանոթագրություն 2 (ե)):

Դրամական հոսքերի մասին հաշվետվությունը պետք է դիտարկվի ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

հազ. դրամ	Բաժնետիրական կապիտալ	Զբաղիված շահույթ	Ընդամենը սեփական կապիտալ
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2018թ.	600,000	218,949	818,949
Ընդամենը համապարփակ ֆինանսական արդյունք			
Շահույթ 2018թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար	-	318,187	318,187
Ընդամենը համապարփակ ֆինանսական արդյունք 2018թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար	-	318,187	318,187
Գործառնություններ սեփականատերերի հետ գրանցված ուղղակիորեն սեփական կապիտալում			
Հայտարարված շահաբաժիններ	-	(350,000)	(350,000)
Ընդամենը գործառնություններ սեփականատերերի հետ	-	(350,000)	(350,000)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2018թ.	600,000	187,136	787,136

հազ. դրամ	Բաժնետիրական կապիտալ	Զբաղիված շահույթ	Ընդամենը սեփական կապիտալ
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2019թ.*	600,000	187,136	787,136
Ընդամենը համապարփակ ֆինանսական արդյունք			
Շահույթ 2019թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար	-	515,374	515,374
Ընդամենը համապարփակ ֆինանսական արդյունք 2019թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար	-	515,374	515,374
Գործառնություններ սեփականատերերի հետ գրանցված ուղղակիորեն սեփական կապիտալում			
Հայտարարված շահաբաժիններ	-	-	-
Ընդամենը գործառնություններ սեփականատերերի հետ	-	-	-
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2019թ.	600,000	702,510	1,302,510

* Ընկերությունը սկսել է կիրառել ՖՀՄՍ 16-ը 2019թ. հունվարի 1-ից՝ օգտագործելով փոփոխված հետընթաց մոտեցումը: Այս մոտեցման համաձայն՝ համադրելի տեղեկատվությունը չի վերահաշվարկվում և ՖՀՄՍ 16-ը սկզբնապես կիրառելու կուտակային հետևանքը ճանաչվում է չբաշխված շահույթում սկզբնական կիրառման ամսաթվի դրությամբ (տես Ծանոթագրություն 2 (ե)):

1 Ներածություն

(ա) Կազմակերպչական կառուցվածքը և հիմնական գործունեությունը

«Կուր Ինվեսթ» ՓԲԸ-ն (Ընկերություն) հիմնադրվել է 2017թ. փետրվարի 3-ին Հայաստանի Հանրապետությունում որպես փակ բաժնետիրական ընկերություն: Ընկերությունը ստացել է Ներդրումային ծառայությունների լիցենզիա Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկից 2017թ. փետրվարի 3-ին: Ընկերության հիմնական գործունեությունն իր անունից և իր հաշվին արժեթղթերով գործարքների իրականացումն է: Ընկերության գործունեությունը կարգավորվում է Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի (ՀՀ ԿԲ) կողմից:

Ընկերության իրավաբանական հասցեն է՝ Հայաստանի Հանրապետություն, Երևան 0002, Արամի փ. 64, գրասենյակ 143:

Ընկերության հավասար մասնաբաժինով սեփականատերերն են Արմեն Տեր-Հակոբյանը և Արմինե Նաջարյանը, ովքեր նաև Ընկերության վերջնական վերահսկող անձիք: Կապակցված կողմերի հետ գործարքների մանրամասները ներկայացված են Ծանոթագրություն 19-ում:

(բ) Հայաստանի գործարար միջավայրը

Ընկերությունն իր գործունեությունն իրականացնում է Հայաստանում: Հետևաբար, Ընկերության գործունեության վրա ազդեցություն են ունենում Հայաստանի տնտեսությունը և ֆինանսական շուկան, որոնց բնորոշ են զարգացող շուկայի հատկանիշներ: Իրավական, հարկային և օրենսդրական համակարգերը շարունակում են զարգանալ, սակայն կարող են ունենալ տարբեր մեկնաբանություններ և ենթակա են հաճախակի փոփոխությունների, ինչը, այլ իրավական և ֆինանսական խոչընդոտների հետ մեկտեղ, լրացուցիչ բարդություններ է ստեղծում Հայաստանում գործող կազմակերպությունների համար: Ֆինանսական հաշվետվություններն արտացոլում են Ընկերության գործունեության և ֆինանսական վիճակի վրա Հայաստանի գործարար միջավայրի ազդեցության ղեկավարության գնահատականը: Ապագա գործարար միջավայրը կարող է տարբերվել ղեկավարության գնահատականից:

2 Հաշվապահական հաշվառման հիմունքներ

(ա) Համապատասխանության մասին հայտարարություն

Ներկայացված ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ) պահանջների համաձայն:

Այս ֆինանսական հաշվետվություններն իրենցից ներկայացնում են Ընկերության տարեկան ֆինանսական հաշվետվությունների առաջին փաթեթը, որտեղ կիրառվել են ՖՀՄՍ 16 «*Կարճակալություններ*» պահանջները: Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի մասերի համապատասխան փոփոխությունները ներկայացված են Ծանոթագրություն 2-ում:

(բ) Չափման հիմունքները

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են սկզբնական արժեքի հիմունքով, բացառությամբ շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների, որոնք հաշվառվում են իրական արժեքով:

(գ) Ֆունկցիոնալ և ներկայացման արժույթ

Ընկերության ֆունկցիոնալ արժույթը ՀՀ դրամն է («դրամ»), որը, լինելով Հայաստանի Հանրապետության ազգային արժույթը, արտացոլում է Ընկերության գործունեության հիմքում ընկած իրադարձությունների և հանգամանքների տնտեսական էությունը:

Դրամը նաև այս ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացման արժույթն է:

Ֆինանսական տեղեկատվությունը ներկայացված է դրամով՝ հազարների ճշտությամբ:

(դ) Գնահատումների և դատողությունների օգտագործում

Այս ֆինանսական հաշվետվությունները ՖՀՄՍ-ների պահանջներին համապատասխան պատրաստելու համար ղեկավարությունը կատարել է մի շարք դատողություններ, գնահատումներ և ենթադրություններ, որոնք ազդեցություն ունեն հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման, ինչպես նաև ակտիվների, պարտավորությունների, եկամտի և ծախսի գծով ներկայացված գումարների վրա: Փաստացի արդյունքները կարող են տարբերվել այդ գնահատումներից:

Գնահատումները և հիմքում ընկած ենթադրությունները շարունակաբար վերանայվում են: Հաշվապահական հաշվառման գնահատումների վերանայումները ճանաչվում են այն ժամանակաշրջանում, որում վերանայվել են, և այն ապագա ժամանակաշրջաններում, որոնց վրա կարող են ազդեցություն ունենալ:

Ենթադրություններ և գնահատման անորոշություն

Այն ենթադրությունների և գնահատման անորոշության վերաբերյալ տեղեկատվությունը, որոնց ղեկավարում առկա է նշանակալի ռիսկ, որ դրանք 2019թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ընթացքում կարող են հանգեցնել էական ճշգրտումների, ներկայացված է հետևյալ ծանոթագրություններում.

- իրացվելիության դիրքի կառավարումը է հետզման պայմանագրերի վերակնքման միջոցով – Ծանոթագրություն 16(դ)

(ե) Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության և ներկայացման փոփոխություններ

Ընկերությունը սկսել է կիրառել ՖՀՄՍ 16 «Վարձակալություններ» ստանդարտը 2019թ. հունվարի 1-ից:

Ընկերությունը կիրառել է ՖՀՄՍ 16-ն օգտագործելով փոփոխված հետընթաց մոտեցումը, համաձայն որի ստանդարտը սկզբնապես կիրառելու կուտակային հետևանքը ճանաչվում է չբաշխված շահույթում 2019թ. հունվարի 1-ի դրությամբ: Համապատասխանաբար, 2018թ. համար ներկայացված համադրելի տեղեկատվությունը չի վերահաշվարկվում, այսինքն՝ այն ներկայացվում է ինչպես նախկինում՝ ՀՀՄՍ 17-ի և համապատասխան մեկնաբանությունների համաձայն:

(i) Վարձակալության սահմանումը

Նախկինում Ընկերությունը պայմանագրի սկզբում որոշում էր, թե արդյոք համաձայնությունը հանդիսանում էր վարձակալության պայմանագիր կամ պարունակում էր վարձակալություն՝ ՖՀՄՄԿ Սեկնաբանություն 4 «Համաձայնություններում վարձակալության առկայության որոշում» համաձայն: Այժմ Ընկերությունը գնահատում է, թե արդյոք պայմանագիրը հանդիսանում է վարձակալության պայմանագիր կամ պարունակում է վարձակալություն վարձակալության սահմանման հիման վրա:

Պայմանագրի սկզբում Ընկերությունը գնահատում է, արդյոք պայմանագիրը հանդիսանում է վարձակալության պայմանագիր կամ պարունակում է վարձակալություն: Պայմանագիրը հանդիսանում է վարձակալության պայմանագիր կամ պարունակում է վարձակալություն, եթե այդ պայմանագրով հատուցման դիմաց՝ որպես փոխանակում որոշակի ժամանակահատվածի ընթացքում փոխանցվում է որոշակիացված ակտիվի օգտագործման հսկողության իրավունքը: Գնահատելու համար, արդյոք պայմանագրով փոխանցվում է որոշակիացված ակտիվի օգտագործման հսկողության իրավունքը, Ընկերությունն օգտագործում է ՖՀՄՄ 16-ի վարձակալության սահմանումը:

ՖՀՄՄ 16-ին անցնելիս Ընկերությունը որոշել է օգտվել գործնական բնույթի պարզեցումից, որը թույլ է տալիս չվերանայել վարձակալության գործարքների բացահայտման համար նախկինում իրականացված գնահատման արդյունքները: Ընկերությունը ՖՀՄՄ 16-ը կիրառել է միայն այն պայմանագրերի նկատմամբ, որոնք նախկինում որոշակիացվել էին որպես վարձակալության պայմանագրեր: Պայմանագրերը, որոնք չէին որոշակիացվել որպես վարձակալության պայմանագրեր ՀՀՄՄ 17-ի և ՖՀՄՄԿ Սեկնաբանություն 4-ի համաձայն, չեն վերագնահատվել ՖՀՄՄ 16-ի պահանջներին համապատասխանող վարձակալություն բացահայտելու համար: Այդ իսկ պատճառով, ՖՀՄՄ 16-ի վարձակալության սահմանումը կիրառվել է միայն այն պայմանագրերի նկատմամբ, որոնք կնքվել կամ փոփոխվել են 2019թ. հունվարի 1-ին կամ հետո:

(ii) Ընկերությունը՝ որպես վարձակալ

Ընկերությունը վարձակալում է գույք և ավտոմեքենաներ վարչական նպատակներով: Նախկինում Ընկերությունը վարձակալության պայմանագրերը դասակարգում էր որպես գործառնական վարձակալություն ելնելով իր գնահատումից, թե արդյոք վարձակալության դեպքում Ընկերությանն են փոխանցվում են հիմքում ընկած ակտիվի սեփականության հետ կապված ըստ էության բոլոր ռիսկերն ու հատույցները:

Ընկերությունը որոշել է օգտվել գործնական բնույթի պարզեցումից կարճաժամկետ վարձակալությունների համար, որոնց մինչև պայմանագրի ավարտը մնացած ժամկետը կազմում է 12 ամիս 2019թ. հունվարի 1-ի դրությամբ և 2019թ-ին կնքված նոր պայմանագրերի համար, որոնց պայմանագրով նախատեսված վարձակալության ժամկետը կազմում է մինչև 12 ամիս, վարձայակության բոլոր պորտֆելների համար:

(iii) Ընկերությունը՝ որպես վարձատու

ՖՀՄՄ 16-ին անցնելիս Ընկերությունից չի պահանջվում կատարել ճշգրտումներ այն վարձակալությունների գծով, որոնց շրջանակում այն հանդես է գալիս որպես վարձատու: Ընկերությունը չունի ենթավարձակալություններ:

(iv) Ազդեցությունը ֆինանսական հաշվետվությունների վրա

ՖՀՄՄ 16-ի կիրառումն ազդեցություն չի ունեցել Ընկերության ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի մասեր

Բացառությամբ Ծանոթագրություն 2-ի (ե) կետում բացահայտված փոփոխությունների, ստորև ներկայացվող հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը հետևողականորեն կիրառվել է Ընկերության կողմից այս ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացված բոլոր ժամանակաշրջանների համար:

(ա) Արտարժույթ

Արտարժույթով գործառնությունները վերահաշվարկվում են Ընկերության ֆունկցիոնալ արժույթի գործառնության ամսաթվի փոխարժեքով:

Հաշվետու ամսաթվի դրությամբ արտարժույթով դրամային ակտիվները և պարտավորությունները վերահաշվարկվում են ֆունկցիոնալ արժույթի այդ օրվա փոխարժեքով: Դրամային հողվածների հետ կապված արտարժույթով գործառնությունների գծով օգուտը կամ վնասն իրենից ներկայացնում է տարբերություն ժամանակաշրջանի սկզբի դրությամբ ֆունկցիոնալ արժույթով արտահայտված, ժամանակաշրջանի համար արդյունավետ տոկոսադրույքով հաշվարկված տոկոսների ու վճարումների մասով ճշգրտված ամորտիզացված արժեքի և հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ գործող փոխարժեքով վերահաշվարկված ֆունկցիոնալ արժույթով արտահայտված ամորտիզացված արժեքի միջև:

Իրական արժեքով չափվող արտարժույթով ոչ դրամային ակտիվները և պարտավորությունները վերահաշվարկվում են ֆունկցիոնալ արժույթի իրական արժեքի որոշման ամսաթվի փոխարժեքով: Սկզբնական արժեքով չափվող արտարժույթով ոչ դրամային հողվածները վերահաշվարկվում են գործառնության ամսաթվի փոխարժեքով:

Վերահաշվարկից առաջացող փոխարժեքային տարբերությունները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում:

(բ) Տոկոսներ

Արդյունավետ տոկոսադրույք

Տոկոսային եկամուտը և ծախսը ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Արդյունավետ տոկոսադրույքն այն դրույքն է, որը ֆինանսական գործիքի ակնկալվող ժամկետի համար գնահատված ապագա դրամական վճարումները կամ մուտքերը զեղչում է ճիշտ մինչև՝

- ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեք կամ
- ֆինանսական պարտավորության ամորտիզացված արժեք:

Ֆինանսական գործիքների, բացառությամբ ձեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ակտիվների, արդյունավետ տոկոսադրույքը հաշվարկելիս Ընկերությունը գնահատում է ապագա դրամական հոսքերը՝ դիտարկելով ֆինանսական գործիքի բոլոր պայմանագրային պայմանները, սակայն առանց հաշվի առնելու ակնկալվող պարտքային կորուստները: Ձեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների համար հաշվարկվում է պարտքային ռիսկով ճշգրտված արդյունավետ տոկոսադրույք՝ կիրառելով գնահատված ապագա դրամական հոսքերը՝ ներառյալ ակնկալվող պարտքային կորուստները:

Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներից տարբեր ֆինանսական գործիքների արդյունավետ տոկոսադրույթի հաշվարկը ներառում է գործարքի գծով ծախսումները և վճարված կամ ստացված բոլոր միջնորդավճարները և գումարները, որոնք կազմում են արդյունավետ տոկոսադրույթի անբաժանելի մասը: Գործարքի գծով ծախսումները ներառում են այն լրացուցիչ ծախսումները, որոնք ուղղակիորեն վերագրելի են ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության ձեռքբերմանը կամ թողարկմանը:

Ամորտիզացված արժեք և համախառն հաշվեկշռային արժեք

Ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության ամորտիզացված արժեքն այն գումարն է, որով ֆինանսական ակտիվը կամ ֆինանսական պարտավորությունը չափվում է սկզբնական ճանաչման պահին՝ հանած մայր գումարի վճարումները, գումարած կամ հանած արդյունավետ տոկոսադրույթի մեթոդով հաշվարկված սկզբնական և մարման ենթակա գումարների միջև տարբերության կուտակային ամորտիզացիան և, ֆինանսական ակտիվների համար՝ ճշգրտված ակնկալվող պարտաքային կորուստների գծով պահուստով:

Ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքը ֆինանսական ակտիվի ամորտիզացված արժեքն է նախքան ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստի գծով ճշգրտումը:

Տոկոսային եկամտի և ծախսի հաշվարկ

Ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության արդյունավետ տոկոսադրույթը հաշվարկվում է ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության սկզբնական ճանաչման պահին: Տոկոսային եկամուտը և ծախսը հաշվարկելիս արդյունավետ տոկոսադրույթը կիրառվում է ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ (եթե ակտիվը պարտքային առումով արժեզրկված չէ) կամ պարտավորության ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ: Արդյունավետ տոկոսադրույթը վերանայվում է լողացող դրույթով գործիքների դրամական հոսքերի պարբերական վերագնահատման արդյունքում՝ շուկայական դրույթների փոփոխություններն արտացոլելու նպատակով:

Այնուամենայնիվ, սկզբնական ճանաչումից հետո պարտքային առումով արժեզրկված դարձած ֆինանսական ակտիվների համար տոկոսային եկամուտը հաշվարկվում է կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույթը ֆինանսական ակտիվի ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ: Եթե ակտիվն այլևս չի համարվում պարտքային առումով արժեզրկված, տոկոսային եկամտի հաշվարկը կրկին իրականացվում է համախառն հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ:

Սկզբնական ճանաչման պահին պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների համար տոկոսային եկամուտը հաշվարկվում է կիրառելով պարտքային ռիսկով ճշգրտված արդյունավետ տոկոսադրույթն ակտիվի ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ: Տոկոսային եկամտի հաշվարկը չի իրականացվում համախառն հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ, նույնիսկ եթե ակտիվի պարտքային ռիսկը նվազում է:

Տեղեկատվությունն այն մասին, թե որ դեպքերում են ֆինանսական ակտիվները համարվում պարտքային առումով արժեզրկված, ներկայացված է Ծանոթագրություն 3 (ե) (iv) կետում:

Ներկայացում

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում ներկայացված արդյունավետ տոկոսադրույթի մեթոդով հաշվարկված տոկոսային եկամուտը ներառում է ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների գծով տոկոսները: Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող պարտքային գործիքների գծով տոկոսները ներկայացվում են որպես այլ տոկոսային եկամուտ՝ շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում:

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում ներկայացված տոկոսային ծախսը ներառում է շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական պարտավորությունների գծով տոկոսային ծախսը:

(գ) Վճարներ և միջնորդավճարներ

Վճարների և միջնորդավճարների տեսքով եկամուտը և ծախսերը, որոնք կազմում են ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության արդյունավետ տոկոսադրույթի անբաժանելի մասը, ներառվում են արդյունավետ տոկոսադրույթի հաշվարկում (տես Ծանոթագրություն 3 (ե)):

Վճարների և միջնորդավճարների տեսքով այլ եկամուտը, ներառյալ հաշիվների սպասարկման վճարները, ներդրումների կառավարման վճարները, վաճառքների գծով միջնորդավճարները, տեղաբաշխման գծով միջնորդավճարները և վարկի սինդիկացման միջնորդավճարները, ճանաչվում են համապատասխան ծառայությունը մատուցելիս: Եթե չի ակնկալվում, որ փոխատվության հանձնառությունը կհանգեցնի վարկի տրամադրմանը, ապա համապատասխան փոխատվության հանձնառության գծով վճարը ճանաչվում է գծային մեթոդով՝ հանձնառության ժամկետի ընթացքում:

Հաճախորդի հետ պայմանագիրը, որի արդյունքում Ընկերության ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչվում է ֆինանսական գործիք, կարող է մասնակիորեն գտնվել ՖՀՄՍ 9-ի գործողության ոլորտում և մասնակիորեն՝ ՖՀՄՍ 15-ի գործողության ոլորտում: Նման դեպքերում Ընկերությունը նախ կիրառում է ՖՀՄՍ 9-ը՝ առանձնացնելու և չափելու համար պայմանագրի այն մասը, որը գտնվում է ՖՀՄՍ 9-ի գործողության ոլորտում, այնուհետև կիրառում է ՖՀՄՍ 15-ը՝ պայմանագրի մնացած մասի համար:

Վճարների և միջնորդավճարների տեսքով այլ ծախսերը հիմնականում վերաբերում են գործարքների գծով վճարներին և սպասարկման վճարներին, որոնք ծախսագրվում են ծառայությունը ստանալիս:

(դ) Հարկում

Շահութահարկը բաղկացած է ընթացիկ և հետաձգված հարկերից: Շահութահարկը ճանաչվում է շահութի կամ վնասում, բացառությամբ այն մասի, որը վերաբերում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի հողվածներին կամ ուղղակիորեն սեփական կապիտալում ճանաչված բաժնետերերի հետ իրականացված գործառնություններին, որի դեպքում շահութահարկը ճանաչվում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում կամ ուղղակիորեն սեփական կապիտալում:

(i) Ընթացիկ հարկ

Ընթացիկ հարկը տարվա հարկվող շահույթի գծով ակնկալվող վճարման ենթակա հարկի գումարն է, որը հաշվարկվում է՝ կիրառելով հարկերի այն դրույքները, որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, և նախորդ տարիների վճարման ենթակա հարկերի գծով կատարված ճշգրտումները:

(ii) Հետաձգված հարկ

Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները ճանաչվում են ֆինանսական հաշվետվությունների նպատակների համար օգտագործվող ակտիվների ու պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների և հարկային նպատակների համար օգտագործվող գումարների ժամանակավոր տարբերությունների գծով: Հետաձգված հարկային ակտիվներ և պարտավորություններ չեն ճանաչվում ակտիվների կամ պարտավորությունների սկզբնական ճանաչման համար, որն ազդեցություն չունի հաշվապահական կամ հարկվող շահույթի կամ վնասի վրա:

Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները չափվում են կիրառելով հարկերի այն դրույքները, որոնք ակնկալվում է, որ կկիրառվեն ժամանակավոր տարբերությունների նկատմամբ վերջիններս հակադարձելիս՝ հիմք ընդունելով այն օրենքների դրույքները, որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

Հետաձգված հարկային ակտիվների և պարտավորությունների չափումն արտացոլում է այն հարկային հետևանքները, որոնք կարող են առաջանալ, եթե Ընկերությունը կիրառի այն մոտեցումը, որով ակնկալվում է վերականգնել կամ մարել իր ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում:

Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները հաշվանցվում են, եթե Ընկերությունն ունի ընթացիկ հարկային ակտիվներն ընթացիկ հարկային պարտավորությունների դիմաց հաշվանցելու իրավաբանորեն ամրագրված իրավունք և հետաձգված հարկային ակտիվներն ու հետաձգված հարկային պարտավորությունները վերաբերում են շահութահարկին, որը զանձվում է նույն հարկային մարմնի կողմից նույն հարկատուից կամ տարբեր հարկատուներից, սակայն Ընկերությունը մտադիր է հարկային պարտավորությունները մարել և հարկային ակտիվներն իրացնել զուտ հիմունքով կամ միաժամանակ իրացնել հարկային ակտիվները և մարել հարկային պարտավորությունները:

Հետաձգված հարկային ակտիվները ճանաչվում են միայն այն չափով, որքանով հավանական է, որ առկա կլինի ապագա հարկվող շահույթ, որի դիմաց կարող են օգտագործվել ժամանակավոր տարբերությունները, չօգտագործված հարկային վնասները և արտոնությունները: Հետաձգված հարկային ակտիվները նվազեցվում են այնքանով, որքանով առկա կլինի հարկվող շահույթ, որի դիմաց կարող են օգտագործվել նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունները:

(ե) Ֆինանսական ակտիվներ և ֆինանսական պարտավորություններ

i. Դասակարգում

Սկզբնական ճանաչման պահին ֆինանսական ակտիվը դասակարգում է որպես ամորտիզացված արժեքով չափվող, իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող կամ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող:

Ֆինանսական ակտիվը չափվում է ամորտիզացված արժեքով, եթե այն բավարարում է ստորև ներկայացված երկու պայմանները և նախորոշված չէ որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող.

- ակտիվը պահվում է այնպիսի բիզնես մոդելի շրջանակում, որի նպատակն է պահել ակտիվը պայմանագրային դրամական հոսքեր հավաքելու համար և
- ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները որոշակի ամսաթվերին առաջացնում են դրամական հոսքեր, որոնք միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով հաշվարկված տոկոսների վճարումներ են:

Պարտքային գործիքը չափվում է իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով, եթե այն բավարարում է ստորև ներկայացված երկու պայմանները և նախորոշված չէ որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող.

- ակտիվը պահվում է այնպիսի բիզնես մոդելի շրջանակում, որի նպատակն իրագործվում է թե՛ պայմանագրային դրամական հոսքերը հավաքելու և թե՛ ֆինանսական ակտիվները վաճառելու միջոցով և
- ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները որոշակի ամսաթվերին առաջացնում են դրամական հոսքեր, որոնք միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով հաշվարկված տոկոսների վճարումներ են:

Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող պարտքային ֆինանսական ակտիվների գծով օգուտները և կորուստները ճանաչվում են այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում, բացառությամբ ստորև ներկայացվածների, որոնք ճանաչվում են նույն կերպ ինչ որ ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների գծով օգուտը և կորուստները.

- արդյունավետ տոկոսադրույթի մեթոդով հաշվարկված տոկոսային եկամուտ,
- ակնկալվող պարտքային կորուստ և հակադարձումներ և
- արտարժույթի փոխարժեքային տարբերություններից օգուտներ և վնասներ:

Երբ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող պարտքային ֆինանսական ակտիվն ապաճանաչվում է, այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում նախկինում ճանաչված կուտակային օգուտը կամ կորուստը սեփական կապիտալից վերադասակարգվում է շահույթ կամ վնաս:

Առևտրական նպատակով չպահվող բաժնային գործիքում ներդրման սկզբնական ճանաչման ժամանակ Ընկերությունը կարող է անշրջելի ընտրություն կատարել՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ներկայացնելու իրական արժեքի հետագա փոփոխությունները: Այս ընտրությունը կատարվում է առանձին՝ յուրաքանչյուր ներդրման համար:

Այս բաժնային գործիքների գծով օգուտները և կորուստները երբեք չեն վերադասակարգվում շահույթի կամ վնասի կազմ, և շահույթում կամ վնասում արժեզրկում չի ճանաչվում: Ծահաբաժինները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում (տես Ծանոթագրություն 3 (ե) (ii)), բացառությամբ այն դեպքերի, երբ շահաբաժինն ակնհայտորեն ներկայացնում է ներդրման ինքնարժեքի մասի վերականգնումը, որի դեպքում ճանաչվում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի կազմում: Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի կազմում ճանաչված կուտակային օգուտները և կորուստները փոխանցվում են չբաշխված շահույթ՝ ներդրման օտարման պահին:

Մյուս բոլոր ֆինանսական ակտիվները դասակարգվում են որպես իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող:

Բացի այդ, սկզբնական ճանաչման պահին Ընկերությունը կարող է անշրջելիորեն նախորոշել ֆինանսական ակտիվը, որն այլապես բավարարում է անորտիզացված արժեքով կամ իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվելու պահանջները, որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող, եթե դա կվերացնի կամ էականորեն կնվազեցնի հաշվառման անհամապատասխանությունը, որը հակառակ դեպքում կառաջանար:

Բիզնես մոդելի գնահատում

Ընկերությունը պորտֆելի մակարդակով գնահատում է այն բիզնես մոդելի նպատակը, որի շրջանակում պահվում է ակտիվը, քանի որ այս գնահատումը լավագույնս արտացոլում է գործունեությունը կառավարելու և ղեկավարությանը տեղեկատվություն տրամադրելու եղանակը: Այդ դեպքում դիտարկվում է հետևյալ տեղեկատվությունը.

- պորտֆելի համար սահմանված քաղաքականությունը և նպատակները և այդ քաղաքականության աշխատանքը գործնականում: Մասնավորապես, արդյոք ղեկավարության ռազմավարության նպատակն է ապահովել պամանագրով նախատեսված տոկոսային եկամտի ստացումը, ապահովել տոկոսային որոշակի եկամտաբերության մակարդակը, համապատասխանեցնել ֆինանսական ակտիվների ժամկետներն այն պարտավորությունների ժամկետներին, որոնք ֆինանսավորում են այդ ակտիվներով, կամ իրացնել դրամական հոսքերն ակտիվների վաճառքի միջոցով:
- ինչպես է գնահատվում պորտֆելի կատարողականը և ինչպես է այդ տեղեկատվությունը հաղորդվում Ընկերության ղեկավարությանը:
- բիզնես մոդելի (և այդ բիզնես մոդելում պահվող ֆինանսական ակտիվների) վրա ազդող ռիսկերը և այդ ռիսկերի կառավարման եղանակը:
- ինչպես են վարձատրվում բիզնեսի ղեկավարները (օրինակ՝ արդյոք վարձատրությունը հիմնված է կառավարվող ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի, թե՛ հավաքված դրամական հոսքերի վրա):
- նախորդ ժամանակաշրջաններում վաճառքների հաճախականությունը, ծավալը և ժամկետները, այդ վաճառքների պատճառները և ապագա վաճառքների հետ կապված ակնկալիքները: Այնուամենայնիվ, վաճառքների վերաբերյալ տեղեկատվությունը չի դիտարկվում մեկուսի, այն դիտարկվում է որպես մեկ ընդհանուր վերլուծության մաս առ այն, թե ինչպես են իրագործվում ֆինանսական ակտիվների կառավարման համար Ընկերության առաջադրված նպատակները և ինչպես են իրացվում դրամական հոսքերը:

Ֆինանսական ակտիվները, որոնք պահվում են առևտրական նպատակով կամ կառավարվում են և որոնց արդյունքը գնահատվում է իրական արժեքի հիմունքով, չափվում են իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով, քանի որ չեն պահվում ոչ պայմանագրային դրամական հոսքեր հավաքելու և ոչ էլ՝ թե՛ պայմանագրային դրամական հոսքեր հավաքելու և թե՛ ֆինանսական ակտիվներ վաճառելու համար:

Գնահատում, արդյոք պայմանագրային դրամական հոսքերը միայն մայր գումարի և տոկոսների վճարումներ են

Այս գնահատման նպատակների համար «մայր գումարը» սահմանվում է որպես ֆինանսական ակտիվի իրական արժեքը սկզբնական ճանաչման պահին: «Տոկոսը» սահմանվում է որպես փողի ժամանակային արժեքի և որոշակի ժամանակահատվածում չմարված մայր գումարի հետ կապված պարտքային ռիսկի և փոխատվության հետ առնչվող այլ հիմնական ռիսկերի ու ծախսերի (օրինակ՝ իրացվելիության ռիսկի և վարչական ծախսերի) համար հատուցում և ներառում է շահույթի մարժան:

Գնահատելու համար, թե արդյոք պայմանագրային դրամական հոսքերը միայն մայր գումարի և տոկոսների վճարումներ են, Ընկերությունը դիտարկում է գործիքի պայմանագրային պայմանները: Այս դիտարկումը ներառում է այն գնահատումը, արդյոք ֆինանսական ակտիվը պարունակում է այնպիսի պայմանագրային պայման, որը կարող է այնպես փոխել պայմանագրային դրամական հոսքերի ժամկետները կամ գումարը, որ ֆինանսական ակտիվը չբավարարի այս պայմանը: Գնահատումն իրականացնելիս Ընկերությունը դիտարկում է հետևյալը.

- պայմանական դեպքերը, որոնք կարող են փոխել դրամական հոսքերի գումարը և ժամկետները,
- լծակավորման հատկանիշը,
- վաղաժամ մարման և ժամկետի երկարաձգման պայմանները,
- պայմանները, որոնք սահմանափակում են Ընկերության պահանջը որոշակի ակտիվներից առաջացող դրամական հոսքերով (օրինակ՝ առանց ռեգրեսի իրավունքի ակտիվների գծով պայմանավորվածությունների), և
- հատկանիշները, որոնք փոփոխում են փողի ժամանակային արժեքի համար հատուցումը, օրինակ՝ տոկոսադրույքների պարբերաբար վերասահմանումը:

Վերադասակարգում

Ֆինանսական ակտիվները չեն վերադասակարգվում սկզբնական ճանաչումից հետո, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ Ընկերությունը փոխում է ֆինանսական ակտիվների կառավարման իր բիզնես մոդելը:

Ֆինանսական ակտիվներ

Ընկերությունը դասակարգում էր իր ֆինանսական ակտիվները ստորև բերվող դասերից մեկին.

- վարկեր և փոխառություններ,
- մինչև մարման ժամկետը պահվող և առևտրական նպատակներով պահվող շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ:

Տես Ծանոթագրություն 3 (է), (ը) կետերը:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Ընկերությունն իր ֆինանսական պարտավորությունները, բացառությամբ ֆինանսական երաշխավորությունների, դասակարգում է ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական պարտավորությունների դասին:

Վերադասակարգում

Ֆինանսական պարտավորությունները չեն վերադասակարգվում սկզբնական ճանաչումից հետո:

ii. Ապաճանաչում

Ֆինանսական ակտիվներ

Ընկերությունն ապաճանաչում է ֆինանսական ակտիվն այն դեպքում, երբ ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները կորցնում են իրենց ուժը, կամ երբ փոխանցում է դրամական հոսքեր ստանալու իրավունքներն այնպիսի գործարքում, որում փոխանցվում են ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները, կամ որում Ընկերությունը ոչ փոխանցում, ոչ էլ պահպանում է սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն և հատույցները և չի պահպանում ֆինանսական ակտիվի նկատմամբ հսկողությունը:

Ֆինանսական ակտիվն ապաճանաչելիս ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի (կամ ապաճանաչված մասի վրա բաշխված հաշվեկշռային արժեքի) և (i) ստացված հատուցման (ներառյալ ձեռք բերված որևէ նոր ակտիվ՝ հանած ստանձնած որևէ նոր պարտավորություն) և (ii) այլ համապարփակ արդյունքում ճանաչված կուտակային օգուտի կամ կորստի գումարի տարբերությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

Ընկերությունն իրականացնում է գործարքներ, որոնցով փոխանցում է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված ակտիվները, սակայն պահպանում է փոխանցված ակտիվների սեփականության հետ կապված բոլոր կամ, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները կամ դրանց մի մասը: Նման դեպքերում փոխանցված ակտիվները չեն ապաճանաչվում: Այսպիսի գործարքների օրինակներ են արժեթղթերի փոխատվությունը և վաճառքի ու հետգնման գործարքները:

Գործարքներում, որոնցում Ընկերությունը ոչ պահպանում է, ոչ էլ փոխանցում է ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները, և պահպանում է ակտիվի նկատմամբ հսկողությունը, Ընկերությունը շարունակում է ճանաչել ֆինանսական ակտիվն այդ ֆինանսական ակտիվում իր շարունակվող ներգրավվածության չափով, որն այն չափն է, որով Ընկերությունը ենթարկվում է փոխանցված ակտիվի արժեքի փոփոխությունների ազդեցությանը:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Ընկերությունն ապաճանաչում է ֆինանսական պարտավորությունն այն դեպքում, երբ իր պայմանագրային պարտականությունները կատարվում են, կամ չեղյալ են համարվում, կամ ուժը կորցնում են:

iii. Ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների փոփոխում

Ֆինանսական ակտիվներ

Եթե ֆինանսական ակտիվի պայմանները փոփոխվում են, Ընկերությունը գնահատում է, արդյոք փոփոխված ակտիվի դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են: Եթե դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են («նշանակալի փոփոխություն»), ապա սկզբնական ֆինանսական ակտիվի դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները համարվում են ուժը կորցրած: Այս դեպքում սկզբնական ֆինանսական ակտիվն ապաճանաչվում է և ճանաչվում է նոր ֆինանսական ակտիվ իրական արժեքով՝ գումարած պայմաններին համապատասխանող գործարքի գծով ծախսումները:

Որպես փոփոխության մաս ստացված վճարները հաշվառվում են հետևյալ կերպ.

- վճարները, որոնք դիտարկվում են նոր ակտիվի իրական արժեքը որոշելիս, և վճարները, որոնք իրենցից ներկայացվում են պայմաններին համապատասխանող գործարքի գծով ծախսումների հատուցում, ներառվում են ակտիվի սկզբնական չափման մեջ,
- մյուս վճարները ներառվում են շահույթում կամ վնասում՝ որպես ապաճանաչումից օգուտի կամ կորուստի մաս:

Գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվների կամ ֆինանսական պարտավորությունների դրամական հոսքերի փոփոխությունները չեն դիտարկվում որպես փոփոխություն, եթե բխում են գոյություն ունեցող պայմանագրային պայմաններից, օրինակ՝ Ընկերության կողմից տոկոսադրույքների փոփոխությունը ՀՀ ԿԲ-ի հիմնական տոկոսադրույքի փոփոխությունների արդյունքում, եթե վարկային պայմանագրով Ընկերությունն իրավունք ունի կատարել նման փոփոխություն:

Ընկերությունն իրականացնում է փոփոխության նշանակալի լինելու քանակական և որակական գնահատում, այսինքն, գնահատում է, արդյոք սկզբնական ֆինանսական ակտիվի դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբերվում են փոփոխված կամ փոխարինված ֆինանսական ակտիվի դրամական հոսքերից: Ընկերությունը գնահատում է փոփոխության նշանակալի լինելը դիտարկելով քանակական և որակական գործոնները հետևյալ հերթականությամբ՝ որակական գործոններ, քանակական գործոններ, որակական և քանակական գործոնների համատեղ ազդեցություն: Եթե դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են, ապա սկզբնական ֆինանսական ակտիվի դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները համարվում են ուժը կորցրած: Այս գնահատումն իրականացնելիս Ընկերությունը կիրառում է ֆինանսական պարտավորությունների ապաճանաչման համար օգտագործված ուղեցույցին նմանատիպ ուղեցույց:

Ընկերությունը եզրահանգում է, որ փոփոխությունը նշանակալի է հետևյալ որակական գործոնների հիման վրա.

- ֆինանսական ակտիվի արժույթի փոփոխություն,
- գրավի կամ պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցների փոփոխություն,
- ֆինանսական ակտիվի պայմանների այնպիսի փոփոխություն, որը հանգեցնում է միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով հաշվարկված տոկոսների վճարումներ հանդիսանալու չափանիշի հետ անհամապատասխանությանը:

Եթե դրամական հոսքերի փոփոխությունը պայմանավորված է փոխառուի ֆինանսական դժվարություններով, ապա որպես կանոն փոփոխության նպատակն է առավելագույն չափով հետ ստանալ ակտիվը պայմանագրի սկզբնական պայմաններով, այլ ոչ՝ սկզբնավորել նոր ակտիվ նշանակալիորեն տարբեր պայմաններով: Եթե Ընկերությունը մտադիր է այնպես փոփոխել ֆինանսական ակտիվը, որպեսզի ներվեն դրամական հոսքերը, ապա այն նախ դիտարկում է, արդյոք ակտիվի մի մասը պետք է դուրսգրվի նախքան փոփոխությունը կատարելը (տես ստորև դուրսգրման քաղաքականություն): Այս մոտեցումն ազդում է քանակական գնահատման արդյունքի վրա և նշանակում է, որ ապաճանաչման չափանիշները միշտ չէ որ բավարարվում են նման դեպքերում: Ընկերությունն իրականացնում է նաև որակական գնահատում գնահատելու համար փոփոխության նշանակալի լինելը:

Եթե ամորտիզացված արժեքով կամ իրական արժեքով՝ այլ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվի փոփոխությունը չի հանգեցնում ֆինանսական ակտիվի ապաճանաչմանը, Ընկերությունը նախ վերահաշվարկում է ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքը, կիրառելով ակտիվի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը, և արդյունքում առաջացող ճշգրտումը ճանաչում է որպես փոփոխումից օգուտ կամ կորուստ շահույթում կամ վնասում: Լողացող տոկոսադրույքով ֆինանսական ակտիվների համար փոփոխումից օգուտը կամ կորուստը հաշվարկելու համար օգտագործված սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը ճշգրտվում է արտացոլելու համար ընթացիկ շուկայական պայմանները փոփոխության պահին: Փոփոխման շրջանակում ցանկացած կրած ծախսում կամ վճար կամ ստացված վճար ճշգրտում է փոփոխված ֆինանսական ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը և ամորտիզացվում է փոփոխված ֆինանսական ակտիվի մնացած ժամկետի ընթացքում:

Եթե մնան փոփոխությունն իրականացվում է փոխառուի ֆինանսական դժվարությունների պատճառով, ապա օգուտը կամ կորուստը ներկայացվում է արժեզրկումից կորուստների հետ միասին: Մյուս դեպքերում այն ներկայացվում է որպես արդյունավետ տոկոսադրույքով հաշվարկված տոկոսային եկամուտ:

Հաստատուն տոկոսադրույքով վարկերի համար, որոնց դեպքում փոխառուն հնարավորություն ունի վաղաժամ մարել վարկն անվանական արժեքով՝ առանց էական տուգանքի, Ընկերությունը հաշվառում է տոկոսադրույքի փոփոխությունը մինչև ընթացիկ շուկայական տոկոսադրույքի մակարդակը՝ կիրառելով լողացող տոկոսադրույքով ֆինանսական գործիքների համար գործող ուղեցույցը: Սա նշանակում է, որ արդյունավետ տոկոսադրույքը ճշգրտվում է առաջընթաց:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Ընկերությունն ապաճանաչում է ֆինանսական պարտավորությունը, երբ փոփոխվում են վերջինիս պայմանները և երբ փոփոխված պարտավորության դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են: Այս դեպքում փոփոխված պայմանների հիման վրա ճանաչվում է նոր ֆինանսական պարտավորություն իրական արժեքով: Մարված ֆինանսական պարտավորության և փոփոխված պայմաններով նոր ֆինանսական պարտավորության հաշվեկշռային արժեքների տարբերությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում: Վճարված հատուցումը ներառում է փոխանցված ոչ ֆինանսական ակտիվները (առկայության դեպքում) և ստանձնած պարտավորությունները, այդ թվում՝ նոր փոփոխված ֆինանսական պարտավորությունը:

Ընկերությունն իրականացնում է փոփոխության նշանակալի լինելու քանակական և որակական գնահատում՝ դիտարկելով որակական գործոնները, քանակական գործոնները և որակական և քանակական գործոնների համատեղ ազդեցությունը: Ընկերությունը եզրահանգում է, որ փոփոխությունը նշանակալի է հետևյալ որակական գործոնների հիման վրա.

- ֆինանսական պարտավորության արժույթի փոփոխություն,
- գրավի կամ պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցների փոփոխություն,
- փոխարկման հնարավորության ներառում,
- ֆինանսական պարտավորության ստորադասության փոփոխություն:

Քանակական գնահատման համար պայմանները նշանակալիորեն տարբեր են, եթե նոր պայմաններով դրամական հոսքերի զեղչված ներկա արժեքը, ներառյալ վճարված վճարները զուտ ստացված վճարներով և զեղչված սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով, նվազագույնը 10 տոկոսով տարբերվում է սկզբնական ֆինանսական պարտավորության մնացած դրամական հոսքերի զեղչված ներկա արժեքից:

Եթե ֆինանսական պարտավորության փոփոխությունը չի բավարարում ապաճանաչման պայմանները, պարտավորության ամորտիզացված արժեքը վերահաշվարկվում է, գեղջերվ փոփոխված դրամական հոսքերը սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով, և արդյունքում առաջացող օգուտը կամ կորուստը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում: Լողացող դրույքով ֆինանսական պարտավորությունների համար փոփոխումից օգուտը կամ կորուստը հաշվարկելու համար օգտագործված սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը ճշգրտվում է արտացոլելու համար ընթացիկ շուկայական պայմանները փոփոխության պահին: Ցանկացած կրած ծախսում կամ վճար ճշգրտում է փոփոխված ֆինանսական ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը և ամորտիզացվում է փոփոխված ֆինանսական ակտիվի մնացորդային ժամանակահատվածում: Ցանկացած կրած ծախսում կամ վճար ճանաչվում է որպես պարտավորության հաշվեկշռային արժեքի ճշգրտում և ամորտիզացվում է փոփոխված ֆինանսական պարտավորության մնացորդային ժամանակահատվածում գործիքի արդյունավետ տոկոսադրույքի վերահաշվարկի միջոցով:

Ֆինանսական ակտիվներ

Եթե ֆինանսական ակտիվի պայմանները փոխվում էին, Ընկերությունը գնահատում էր, թե արդյոք փոփոխված ակտիվից առաջացող դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր էին: Եթե դրամական միջոցների հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր էին, ապա սկզբնական ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները համարվում էին ուժը կորցրած: Այս դեպքում սկզբնական ֆինանսական ակտիվն ապաճանաչվում էր և ճանաչվում էր նոր ֆինանսական ակտիվ իրական արժեքով:

Եթե այս փոփոխությունն իրականացվում էր փոխառուի ֆինանսական դժվարությունների պատճառով և ակտիվը չէր ապաճանաչվում, ակտիվի արժեզրկումը չափվում էր կիրառելով նախքան փոփոխությունը գործող տոկոսադրույքով (տես Ծանոթագրություն 3 (ե)):

Ֆինանսական պարտավորություններ

Ընկերությունն ապաճանաչում էր ֆինանսական պարտավորությունը, երբ փոխվում էին վերջինիս պայմանները և երբ փոփոխված պայմաններով պարտավորության գծով դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր էին: Այս դեպքում փոփոխված պայմանների հիման վրա ճանաչվում էր նոր ֆինանսական պարտավորություն իրական արժեքով: Մարված ֆինանսական պարտավորության և փոփոխված պայմաններով նոր ֆինանսական պարտավորության հաշվեկշռային արժեքների տարբերությունը ճանաչվում էր շահույթի կամ վնասի կազմում: Վճարված հատուցումը ներառում էր փոխանցված ոչ ֆինանսական ակտիվները (առկայության դեպքում) և ստանձնած պարտավորությունները, այդ թվում՝ նոր փոփոխված ֆինանսական պարտավորությունը:

Եթե ֆինանսական պարտավորության փոփոխությունը չէր բավարարում ապաճանաչման պայմանները, կրած ծախսումները կամ վճարված վճարները ճանաչվում էին որպես պարտավորության հաշվեկշռային արժեքի ճշգրտում և ամորտիզացվում էին փոփոխված ֆինանսական պարտավորության գործողության մնացած ժամկետի ընթացքում՝ գործիքի արդյունավետ տոկոսադրույքի վերահաշվարկի միջոցով:

iv. Արժեզրկում

Տես նաև Ծանոթագրություն 4:

Ընկերությունը ճանաչում է կորստի պահուստ ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող հետևյալ ֆինանսական գործիքների համար՝

- պարտքային գործիքներ հանդիսացող ֆինանսական ակտիվներ:

Բաժնային գործիքներում ներդրումների գծով արժեզրկումից կորուստ չի ճանաչվում:

Ընկերությունը կորստի պահուստը չափում է ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորստներին հավասար գումարով, բացառությամբ հետևյալ գործիքների, որոնց համար վնասի գծով պահուստը չափվում է 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորստներին հավասար գումարով.

- պարտքային ներդրումային արժեթղթեր, որոնք համարվում են ցածր պարտքային ռիսկ ունեցող հաշվետու ամսաթվի դրությամբ և
- այլ ֆինանսական գործիքներ, որոնց գծով պարտքային ռիսկը նշանակալիորեն չի աճել սկզբնական ճանաչումից ի վեր (տես Ծանոթագրություն 4):

Ընկերությունը համարում է, որ պարտքային ներդրումային արժեթուղթն ունի ցածր պարտքային ռիսկ, եթե վերջինիս վարկանիշը համարժեք է միջազգայնորեն ընդունված «ներդրումային մակարդակ» սահմանմանը:

12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներն իրենցից ներկայացնում են ակնկալվող պարտքային կորուստների այն մասը, որոնք առաջանում են ֆինանսական գործիքի գծով հաշվետու ամսաթվից հետո 12 ամսում հնարավոր պարտազանցման դեպքերից: Ֆինանսական գործիքները, որոնց գծով ճանաչվում են 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ, դիտարկվում են որպես 1-ին փուլի ֆինանսական գործիքներ:

Ամբողջ ժամկետում պարտքային կորուստներն իրենցից ներկայացնում են այն ակնկալվող պարտքային կորուստներ, որոնք առաջանում են բոլոր հնարավոր պարտազանցման դեպքերից ֆինանսական գործիքի ակնկալվող ժամկետի ընթացքում: Ֆինանսական գործիքները, որոնց գծով ճանաչվում են ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներ, դիտարկվում են որպես 2-րդ փուլի ֆինանսական գործիքներ:

Ակնկալվող պարտքային կորուստների չափում

Ակնկալվող պարտքային կորուստները պարտքային կորուստների հավանականությամբ կշռված գնահատականն են և չափվում է հետևյալ կերպ.

- *ֆինանսական ակտիվներ, որոնք պարտքային առումով արժեզրկված չեն հաշվետու ամսաթվի դրությամբ.* որպես բոլոր դրամական պակասուղների ներկա արժեք (դրամական պակասուղը պայմանագրին համապատասխան Ընկերությանը հասանելիք դրամական հոսքերի և Ընկերության կողմից ակնկալվող ստացվելիք դրամական հոսքերի միջև տարբերությունն է),
- *ֆինանսական ակտիվներ, որոնք պարտքային առումով արժեզրկված են հաշվետու ամսաթվի դրությամբ.* որպես համախառն հաշվեկշռային արժեքի և գնահատված ապագա դրամական հոսքերի ներկա արժեքի տարբերություն,
- *ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր.* որպես այն ակնկալվող վճարումների ներկա արժեք, որոնք վճարվեն տիրապետողին պարտքային կորուստը հատուցելու համար՝ հանած այն գումարները, որոնք Ընկերությունն ակնկալում է հետ ստանալ:

Տես նաև Ծանոթագրություն 4:

Վերանայված պայմաններով ֆինանսական ակտիվներ

Եթե ֆինանսական ակտիվի պայմանները վերաբանակցվում են կամ փոփոխվում են կամ գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվը փոխարինվում է նորով փոխառուի ֆինանսական դժվարությունների պատճառով, գնահատվում է ֆինանսական ակտիվն ապաճանաչելու անհրաժեշտությունը (տես Ծանոթագրություն 3 (ե) (iii)), և ակնկալվող պարտքային կորուստները չափվում են հետևյալ կերպ.

- Եթե ակնկալվող վերանայումը չի հանգեցնում գոյություն ունեցող ակտիվի ապաճանաչմանը, ապա փոփոխված ֆինանսական ակտիվից ակնկալվող դրամական հոսքերը ներառվում են գոյություն ունեցող ակտիվի գծով դրամական պակասուրդի հաշվարկում (տես Ծանոթագրություն 4):
- Եթե ակնկալվող վերանայումը հանգեցնում է գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվի ապաճանաչմանը, ապա նոր ակտիվի ակնկալվող իրական արժեքը դիտարկվում է որպես գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվից առաջացող վերջնական դրամական հոսքեր՝ վերջինիս ապաճանաչման ժամանակ: Այս գումարը ներառվում է գոյություն ունեցող ակտիվի գծով դրամական պակասուրդի հաշվարկում, որը զեղչվում է ապաճանաչման ակնկալվող ամսաթվից մինչև հաշվետու ամսաթիվը՝ կիրառելով գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը:

Պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվներ

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ Ընկերությունը գնահատում է ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվները և իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող պարտքային ֆինանսական ակտիվները պարտքային առումով արժեզրկված լինելու տեսանկյունից (որոնք դիտարկում ենք որպես 3-րդ փուլի ֆինանսական ակտիվներ): Ֆինանսական ակտիվը պարտքային առումով արժեզրկված է, եթե տեղի են ունցել մեկ կամ ավելի դեպքեր, որոնք բացասական ազդեցություն ունեն այդ ֆինանսական ակտիվի գնահատված ապագա դրամական հոսքերի վրա:

Ֆինանսական ակտիվի պարտքային առումով արժեզրկված լինելու ապացույցներից են հետևյալ դեպքերի վերաբերյալ դիտելի տվյալները.

- փոխառուի կամ թողարկողի նշանակալի ֆինանսական դժվարությունները,
- պայմանագրի խախտումը, ինչպիսին է պարտագանցումը կամ ժամկետանց դառնալը,
- Ընկերության կողմից վարկի կամ փոխատվության պայմանների այնպիսի վերանայումը, որն Ընկերությունն այլ հանգամանքներում չէր դիտարկի,
- հավանականությունը, որ փոխառուն կսնկանա կամ այլ կերպ ֆինանսապես կվերակազմակերպվի, կամ
- արժեթղթի համար գործող շուկայի վերացումը ֆինանսական դժվարությունների պատճառով:

Վարկը, որի պայմանները վերաբանակցվել են փոխառուի վիճակի վատթարացման պատճառով, սովորաբար համարվում է պարտքային առումով արժեզրկված, եթե գոյություն չունի ապացույց, որ պայմանագրային դրամական հոսքերը չստանալու ռիսկը նշանակալիորեն նվազել է և չկան արժեզրկման այլ հայտանիշներ վերջին վեց ամիսների ընթացքում: Բացի այդ, անհատներին տրվող վարկերի դեպքում պարտքային առումով արժեզրկված է համարվում 90 կամ ավելի օր ժամկետանց վարկը: Բացի այդ, պարտքային առումով արժեզրկված են համարվում 30 կամ ավելի օր ժամկետանց վարկը, 5 կամ ավելի օր ժամկետանց ներդրումային արժեթուղթերը, դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները:

Պետական պարտատոմսերում ներդրման պարտքային առումով արժեզրկված լինելը գնահատելիս Ընկերությունը դիտարկում է հետևյալ գործոնները.

- Վարկունակության շուկայական գնահատականը՝ արտացոլված պարտատոմսերի եկամտաբերությունում:
- Վարկունակության վարկանիշային գործակալությունների գնահատումները:
- Նոր պարտքի թողարկման համար կապիտալի շուկաներ մուտք գործելու երկրի կարողությունը:
- Պարտքի պայմանների վերանայման հավանականությունը, որի արդյունքում տիրապետողները կարող են վնաս կրել պարտքը կամավոր կամ պարտադիր կերպով ներելու պատճառով:
- Գործող միջազգային աջակցման մեխանիզմները, որոնք թույլ են տալիս որպես «վերջին հնարավոր վարկատու» տվյալ երկրին տրամադրել անհրաժեշտ աջակցություն, ինչպես նաև կառավարությունների և գործակալությունների հրապարակային հայտարարություններում նշված այդ մեխանիզմները կիրառելու մտադրությունը: Սա ներառում է նշված մեխանիզմների աշխատանքի արդյունավետության և, անկախ քաղաքական մտադրություններից, պահանջվող չափանիշները բավարարելու կարողության առկայության գնահատումը:

Ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով պահուստի ներկայացումը ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում

Ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով կորստի պահուստը ներկայացվում է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում հետևյալ կերպ.

- *ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ*՝ որպես նվազեցում ակտիվների համախառն հաշվեկշռային արժեքից,
- *ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրերը*՝ սովորաբար որպես պահուստ:

Դուրսգրումներ

Վարկերը և պարտքային արժեթղթերը դուրս են գրվում (ամբողջությամբ կամ մասնակիորեն), երբ գոյություն չունի ամբողջությամբ վերցրած ֆինանսական ակտիվը կամ դրա մի մասը վերականգնելու ողջամիտ ակնկալիք: Դուրսգրումը սովորաբար իրականացվում է այն դեպքում, երբ Ընկերությունը որոշում է, որ փոխառուն չունի այնպիսի ակտիվներ կամ եկամտի աղբյուրներ, որոնցից կարող է ստանալ բավարար դրամական հոսքեր դուրսգրման ենթակա գումարները մարելու համար: Այս գնահատումն իրականացվում է առանձին յուրաքանչյուր ակտիվի համար:

Նախկինում դուրսգրված գումարների փոխհատուցումը ներառվում է «ֆինանսական գործիքների արժեզրկումից կորուստներ» հոդվածում՝ շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում:

Դուրսգրված ֆինանսական ակտիվների գծով կարող են դեռևս կիրառվել պարտքերի գանձման այլ միջոցներ՝ վճարման ենթակա գումարների փոխհատուցման Ընկերության ընթացակարգերի հետ համապատասխանություն ապահովելու համար:

Արժեզրկման անկողմնակալ վկայություն

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ Ընկերությունը գնահատում էր, թե արդյոք գոյություն ունեւ շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չչափվող ֆինանսական ակտիվների արժեզրկված լինելու անկողմնակալ վկայություն: Ֆինանսական ակտիվը կամ ֆինանսական ակտիվների խումբն արժեզրկվում էր, երբ առկա էր անկողմնակալ վկայություն ֆինանսական ակտիվի(ների) սկզբնական ճանաչումից հետո տեղի ունեցած կորստի դեպքերի մասին, և այդ կորստի դեպքն ազդեցություն էր ունեցել ֆինանսական ակտիվի(ների) գծով գնահատված ապագա դրամական հոսքերի վրա, որոնք հնարավոր էր արժանահավատորեն գնահատել:

Ֆինանսական ակտիվների արժեզրկման անկողմնակալ վկայությունը ներառում էր՝

- փոխառուի կամ թողարկողի նշանակալի ֆինանսական դժվարությունները,
- պարտագանցումը կամ վճարումների ուշացումը փոխառուի կողմից,
- Ընկերության կողմից վարկի կամ փոխատվության պայմանների այնպիսի վերանայումը, որն Ընկերությունն այլ հանգամանքներում չէր դիտարկի,
- փոխառուի կամ թողարկողի սնանկացման հայտանիշները,
- արժեթղթի համար ակտիվ շուկայի վերացումը, կամ
- ակտիվների խմբին վերաբերող դիտելի տվյալները, ինչպիսիք են խմբի կազմի մեջ մտնող փոխառուների կամ թողարկողների վճարունակության վատթարացումը, կամ տվյալ խմբի կազմի մեջ մտնող փոխառուների կամ թողարկողների կողմից պարտականությունների չկատարման հետ փոխկապակցված տնտեսական պայմանները:

Վարկը, որի պայմանները վերանայվել էին փոխառուի վիճակի վատթարացման պատճառով, սովորաբար համարվում էր արժեզրկված, եթե գոյություն չունեւ վկայություն, որ պայմանագրային դրամական հոսքերը չստանալու ռիսկը նշանակալիորեն նվազել էր և չկային արժեզրկման այլ հայտանիշներ:

Բացի այդ, բաժնային արժեթղթերում ներդրման իրական արժեքի՝ իր իրական արժեքից նշանակալի կամ տևողական նվազումը նույնպես հանդիսանում էր արժեզրկման անկողմնակալ վկայություն:

Ընկերությունը գնահատում էր, թե արդյոք գոյություն ունեւ արժեզրկման վկայություն վարկերի և դեբիտորական պարտքերի և մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումային արժեթղթերի գծով անհատական և խմբային հիմունքով: Բոլոր առանձին վերցված նշանակալի վարկերը և դեբիտորական պարտքերը և մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումային արժեթղթերը գնահատվում էին անհատական հիմունքով: Ակտիվները, որոնք դիտարկում էին որպես չարժեզրկված անհատական հիմունքով իրականացված գնահատման արդյունքում, հետագայում գնահատվում էին խմբային հիմունքով՝ տեղի ունեցած, սակայն դեռ չբացահայտված արժեզրկումը հայտնաբերելու նպատակով: Առանձին վերցված ոչ նշանակալի վարկերի և դեբիտորական պարտքերի և մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումային արժեթղթերի արժեզրկման գնահատումն իրականացվում էր խմբային հիմունքով՝ խմբավորելով պարտքային ռիսկի համանման բնութագրերով վարկերը և դեբիտորական պարտքերը և մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումային արժեթղթերը:

Անորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ

Անորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվները հիմնականում ներառում են վարկերը և այլ դեբիտորական պարտքերը և մինչև մարման ժամկետը պահվող ակտիվները («վարկեր և դեբիտորական պարտքեր»): Ընկերությունը վերանայում էր իր վարկերը և դեբիտորական պարտքերը՝ արժեզրկումը կանոնավոր հիմունքով գնահատելու նպատակով:

Ընկերությունը նախ գնահատում էր, թե արդյոք գոյություն ունի արժեզրկման անկողմնակալ վկայություն այն առանձին վարկերի ու դեբիտորական պարտքերի գծով, որոնք առանձին վերցված նշանակալի էին, և ապա առանձին կամ հավաքական հիմունքով՝ այն վարկերի ու դեբիտորական պարտքերի գծով, որոնք առանձին վերցված նշանակալի չէին: Եթե Ընկերությունը որոշում էր, որ առանձին գնահատված վարկի կամ դեբիտորական պարտքի գծով՝ լինի այն նշանակալի կամ ոչ նշանակալի, արժեզրկման անկողմնակալ վկայություն չկար, ապա այն ներառում էր այդ վարկը կամ դեբիտորական պարտքը պարտքային ռիսկի համանման բնութագրերով վարկերի և դեբիտորական պարտքերի խմբում և դրանք հավաքական հիմունքով գնահատում արժեզրկման տեսանկյունից: Այն վարկերը և դեբիտորական պարտքերը, որոնք առանձին էին գնահատվում արժեզրկման տեսանկյունից, և որոնց գծով արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում կամ շարունակվում էր ճանաչվել, չէին ներառվում արժեզրկման խմբային հիմունքով գնահատման մեջ:

Եթե առկա էր վարկի կամ դեբիտորական պարտքի գծով արժեզրկումից կորստի անկողմնակալ վկայություն, ապա կորստի գումարը չափվում էր որպես վարկի կամ դեբիտորական պարտքի հաշվեկշռային արժեքի և այդ վարկի կամ դեբիտորական պարտքի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով գեղջված դրամական միջոցների ակնկալվող ապագա հոսքերի, ներառյալ երաշխավորությունների և գրավի գծով ստացվելիք գումարների ներկա արժեքի միջև տարբերությունը: Պայմանագրով նախատեսված դրամական հոսքերը և նախկին փորձի վրա հիմնված վնասները, որոնց գծով ներկա տնտեսական պայմաններն արտացոլող առկա տեղեկատվության հիման վրա կատարվել էին ճշգրտումներ, հանդիսանում էին ակնկալվող դրամական հոսքերի գնահատման հիմք:

Որոշ դեպքերում դիտարկելի տվյալները, որոնք պահանջվում էին վարկի կամ դեբիտորական պարտքի գծով արժեզրկումից կորստի չափը գնահատելու համար, կարող էին լինել սահմանափակ կամ այլևս ոչ ամբողջությամբ առնչվող տվյալ հանգամանքներին: Դա կարող էր տեղի ունենալ այն դեպքերում, երբ փոխառում ունեւ ֆինանսական դժվարություններ և առկա էին քիչ քանակությամբ անցյալ ժամանակաշրջանի տվյալներ համանման փոխառուների վերաբերյալ: Այդպիսի դեպքերում արժեզրկումից կորստի չափը գնահատելու համար Ընկերությունն օգտագործում էր իր փորձը և դատողությունները:

Վարկերի և դեբիտորական պարտքերի գծով արժեզրկումից կորուստները ճանաչվում էին շահույթում կամ վնասում և հակադարձվում են այնքանով, որքանով փոխհատուցվող գումարի հետագա աճը կարելի էր անկողմնակալորեն կապել արժեզրկումից կորստի ճանաչումից հետո տեղի ունեցած իրադարձությանը:

Այն դեպքերում, երբ վարկի հավաքագրումը հնարավոր չէր, վարկը դուրս էր գրվում ի հաշիվ արժեզրկման գծով ձևավորված համապատասխան պահուստի: Ընկերությունը վարկի մնացորդը (և արժեզրկման գծով ձևավորված համապատասխան պահուստները) դուրս էր գրում, երբ դեկավարությունը որոշում էր, որ վարկը ենթակա չէ հավաքագրման և ձեռնարկվել են վարկի վերադարձի հետ կապված բոլոր անհրաժեշտ քայլերը:

Դուրսգրում

Ընկերությունն ամբողջությամբ կամ մասնակիորեն դուրս էր գրում վարկը կամ ներդրումային պարտքային արժեթուղքը և արժեզրկումից կորուստների գծով համապատասխան պահուստը, եթե որոշում էր, որ գոյությունի չունի դրանք վերականգնելու իրատեսական հեռանկար:

(գ) Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ են համարվում տեղական բանկային հաշիվները: Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում:

(ե) Ոչ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված փոխառություններ

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում «ոչ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված փոխառություններ» հոդվածը ներառում է ամորտիզացված արժեքով չափվող տրված փոխառությունները (Ծանոթագրություն 3 (ե) (i)): Այս փոխառությունները սկզբնապես չափվում են իրական արժեքով՝ գումարած գործարքի հետ կապված լրացուցիչ ուղղակի ծախսումները, իսկ հետագայում չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Ոչ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված փոխառությունները ֆիքսված կամ որոշելի վճարումներով ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներն էին, որոնք գնանշված չէին ակտիվ շուկայում և որոնք Ընկերությունը մտադիր չէր վաճառել անմիջապես կամ մոտ ապագայում:

Ոչ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված փոխառությունները սկզբնապես չափվում էին իրական արժեքով՝ գումարած գործարքի հետ կապված լրացուցիչ ուղղակի ծախսումները, իսկ հետագայում՝ ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Ոչ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված փոխառությունները ներառում էին վարկերի և դեբիտորական պարտքերին դասված փոխառությունները:

(ը) Ներդրումային արժեթղթեր

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում «ներդրումային արժեթղթեր» հոդվածը ներառում է.

- ամորտիզացված արժեքով չափվող պարտքային ներդրումային արժեթղթերը (տես Ծանոթագրություն 3 (ե) (i)): Այս արժեթղթերը սկզբնապես չափվում են իրական արժեքով՝ գումարած գործարքի հետ կապված լրացուցիչ ուղղակի ծախսումները, իսկ հետագայում՝ ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:
- շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող պարտքային ներդրումային արժեթղթերը (տես Ծանոթագրություն 3 (ե) (i)): Այս արժեթղթերը չափվում են իրական արժեքով, որի փոփոխությունները ճանաչվում են անմիջապես շահույթում կամ վնասում:

Ներդրումային արժեթղթերը սկզբնապես չափվում էին իրական արժեքով՝ գումարած գործարքի հետ կապված լրացուցիչ ուղղակի ծախսումները շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթերի դեպքում, և հետագայում, կախված դասակարգումից, հաշվառվում էին կամ որպես միջև մարման ժամկետը պահվող, շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող կամ վաճառքի համար մատչելի:

Մինչև մարման ժամկետը պահվող

Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումները ֆիքսված կամ որոշելի վճարումներով և ֆիքսված մարման ժամկետով ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներն էին, որոնք Ընկերությունը ստացված էր և հնարավորություն ուներ պահել մինչև մարման ժամկետի լրանալը և որոնք նախատեսված չէին որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող կամ որպես վաճառքի համար մատչելի:

Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումները հաշվառվում էին ամորտիզացված արժեքով, կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը՝ հանած արժեզրկումից կորուստները (Ծանոթագրություն 3 (դ) (iv)): Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումների ավելի քան ոչ նշանակալի մասի վաճառքը կամ վերադասակարգումը կհանգեցնեք մինչև մարման ժամկետը պահվող բոլոր ներդրումների վերադասակարգմանը որպես վաճառքի համար մատչելի և թույլ չէր տա Ընկերությանը դասակարգել ներդրումները որպես մինչև մարման ժամկետը պահվող ընթացիկ և հաջորդ երկու ֆինանսական տարիների ընթացքում: Այնուհանդերձ, ստորև ներկայացված հանգամանքներից որևէ մեկի դեպքում վաճառքը կամ վերադասակարգումը չէր հանգեցնի վերադասակարգմանը.

- վաճառքը կամ վերադասակարգումները տեղի էին ունեցել մարման ժամկետին այնքան մոտ, որ շուկայական տոկոսադրույքների փոփոխությունները նշանակալի ազդեցություն չէին ունենա ֆինանսական ակտիվի իրական արժեքի վրա,
- վաճառքը կամ վերադասակարգումները տեղի էին ունեցել, երբ Ընկերությունն արդեն ստացել էր ֆինանսական ակտիվների ըստ էության ամբողջ սկզբնական հիմնական գումարը և
- վաճառքը կամ վերադասակարգումները վերագրելի էին առանձին բացառիկ դեպքերի, որոնք Ընկերության հսկողությունից դուրս էին և որոնք չէին կարող խելամտորեն կանխատեսվել Ընկերության կողմից:

Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող

Առևտրական նպատակներով պահվող ակտիվներն իրենցից ներկայացնում էին այն ակտիվները, որոնք հիմնականում ձեռք էին բերվել կամ առաջացել էին մոտ ապագայում վաճառելու կամ հետ գնելու նպատակով, կամ պահվում էին միասին կառավարվող ֆինանսական գործիքների պորտֆելի մաս՝ կարճ ժամկետում շահույթ ստանալու կամ դիրք գրադեցնելու համար: Առևտրական նպատակներով պահվող ակտիվները ճանաչվում և հետագայում չափվում էին իրական արժեքով ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, իսկ գործարքի հետ կապված ծախսումները ճանաչվում էին շահույթում կամ վնասում: Իրական արժեքի բոլոր փոփոխությունները ճանաչվում էին որպես ֆինանսական գործիքների գծով գուտ օգուտի մաս՝ շահույթում կամ վնասում:

(թ) Բաժնետիրական կապիտալ

(i) Սովորական բաժնետոմսեր

Սովորական բաժնետոմսերը դասակարգվում են որպես սեփական կապիտալ: Սովորական բաժնետոմսերի և բաժնետոմսերի օպցիոնների թողարկմանն ուղղակիորեն վերագրելի լրացուցիչ ծախսումները ճանաչվում են որպես սեփական կապիտալի նվազեցում՝ առանց հարկերի:

(ii) Շահաբաժիններ

Շահաբաժիններ հայտարարելու և վճարելու Ընկերության կարողությունը կարգավորվում է Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կանոնակարգերով:

Սովորական բաժնետոմսերի շահաբաժիններն արտացոլվում են որպես չբաշխված շահույթի բաշխում այն ժամանակաշրջանում, երբ հայտարարվում են:

(ժ) Հրապարակված, սակայն դեռևս ուժի մեջ չմտած ստանդարտներ

Մի շարք նոր ստանդարտներ գործում են 2019թ. հունվարի 1-ից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար և թույլատրվում է այդ ստանդարտների վաղաժամ կիրառումը: Այնուամենայնիվ, այս ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս Ընկերությունը վաղաժամ չի կիրառել նոր կամ փոփոխված ստանդարտները: Ստորև ներկայացված փոփոխված ստանդարտները և մեկնաբանություններն ըստ ակնկալիքների նշանակալի ազդեցություն չեն ունենա Ընկերության ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

- *Ֆինանսական հաշվետվությունների հայեցակարգային հիմունքներին հղումների փոփոխություններ ՖՀՄՍ ստանդարտներում,*
- *«Բիզնես» տերմինի սահմանում (ՖՀՄՍ 3-ի փոփոխություններ),*
- *«Էական» տերմինի սահմանում (ՀՀՄՍ 1-ի և ՀՀՄՍ 8-ի փոփոխություններ),*
- *ՖՀՄՍ 17 «Ապահովագրության պայմանագրեր»:*

4 Ֆինանսական ռիսկի ուսումնասիրություն

Այս ծանոթագրությունում ներկայացված է տեղեկատվություն ֆինանսական ռիսկերին Ընկերության ենթարկվածության վերաբերյալ:

Պարտքային ռիսկ – ակնկալվող պարտքային կորստների գումարները

Արժեզրկման գնահատման համար օգտագործվող ելակետային տվյալներ, ենթադրություններ և մեթոդներ

Տես հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը Ծանոթագրություն 3 (ե) (iv) կետում:

Պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ

Որոշելու համար, թե արդյոք ֆինանսական գործիքի գծով պարտագանգման ռիսկը նշանակալիորեն աճել է սկզբնական ճանաչումից ի վեր, Ընկերությունը դիտարկում է ողջամիտ և հիմնավորվող տեղեկատվությունը, որը տեղին է և հասանելի առանց անհարկի ծախսումների կամ ջանքերի: Գնահատումը ներառում է քանակական և որակական տվյալները, ինչպես նաև Ընկերության անցյալ ժամանակաշրջանների փորձի, վարկային որակի փորձագետների գնահատման և ապագայամետ տեղեկատվության վրա հիմնված վերլուծությունը:

Ընկերությունն օգտագործում է երեք չափանիշ, որոշելու համար, թե արդյոք տեղի է ունցել պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ.

- քանակական թեստ՝ հիմք ընդունելով պարտագանգման հավանականության փոփոխությունը, որը գնաստվել է ելնելով «S&P» and « Moody's» վարկանիշային գործակալությունների վարկանիշների միգրացիայի մատրիցներից,
- որակական ցուցանիշներ և
- ժամկետանցության 30-օրյա սահմանափակիչ տրված փոխառությունների համար և 5-օրյա սահմանափակիչ այլ ֆինանսական գործիքների, այդ թվում՝ դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների համար:

Պարտքային ռիսկի վարկանշավորման մակարդակներ

Ընկերությունը պարտքային ռիսկին ենթարկվող ֆինանսական ակտիվին տալիս է պարտքային ռիսկի վարկանշավորման մակարդակ տարբեր տվյալների հիման վրա, որոնք օգտագործվում են պարտագանգման ռիսկը կանխատեսելու համար, և կիրառելով պարտքային որակի վերաբերյալ փորձագետների դատողությունները: Պարտքային ռիսկի վարկանշավորման մակարդակները սահմանվում են որակական և քանակական գործոնների հիման վրա, որոնք վկայում են պարտագանգման ռիսկի մասին և համընկնում են են «S&P» and « Moody's» վարկանիշային գործակալությունների կողմից հրապարակված վարկանշավորման մակարդակներին: Այս գործոնները տարբեր են՝ կախված պարտքային ռիսկին ենթարկվող գործիքի բնույթից և փոխառուի տեսակից:

Պարտքային ռիսկին ենթարկվող յուրաքանչյուր գործիք ստանում է պարտքային ռիսկի վարկանշավորման մակարդակ սկզբնական ճանաչման պահին՝ փոխառուի վերաբերյալ առկա տեղեկատվության հիման վրա: Պարտքային ռիսկին ենթարկվող գործիքները կանոնավոր կերպով հսկվում են, որի արդյունքում գործիքի պարտքային ռիսկի վարկանշավորման մակարդակը կարող է փոփոխվել:

Հսկողության համար որպես կանոն օգտագործվում է հետևյալ տեղեկատվությունը.

- Հաճախորդի փաստաթղթերի, օրինակ՝ աուդիտի ենթարկված ֆինանսական հաշվետվությունների, կառավարչական հաշվետվությունների, բյուջեների և կանխատեսումների պարբերական ուսումնասիրության ընթացքում ձեռք բերված տեղեկատվությունը: Ցուցանիշները, որոնց հատուկ ուշադրություն է դարձվում, ներառում են՝ համախառն շահույթը, ֆինանսական լծակավորման ցուցանիշը, պարտքի սպասարկման գործակիցը, համապատասխանությունը կովենանտներին, կառավարման որակը, վերադաս դեկավար անձնակազմի փոփոխությունները,
- Վարկանիշային գործակալությունների, մամուլի հոդվածների տվյալները, արտաքին վարկանիշների փոփոխությունների մասին տեղեկատվությունը,
- Վարկային պայմանագրի պայմանների վերանայման դիմումը և դիմումի բավարարումը
- Փոխառուի քաղաքական, օրենսդրական և տեխնոլոգիական միջավայրի կամ նրա գործունեության փաստացի և ակնկալվող նշանակալի փոփոխությունները:

Պարտագանգման հավանականության ժամկետային կառուցվածքի ստեղծում

Պարտքային ռիսկի վարկանշավորման մակարդակ օգտագործվում են որպես հիմնական ելակետային տվյալներ պարտքային ռիսկին ենթարկվող ֆինանսական գործիքների գծով պարտագանգման հավանականության ժամկետային կառուցվածքը ստեղծելիս: Ընկերությունը հավաքում է պարտքային ռիսկին ենթարկվող իր ֆինանսական գործիքների կատարողականի և պարտագանգման վերաբերյալ տեղեկատվություն, որը վերլուծվում է ըստ ծառայության և փոխառուի տեսակի, ինչպես նաև ըստ պարտքային ռիսկի

վարկանշավորման մակարդակի: Ընկերությունը սահմանում է պարտագանցման հավանականության նվազագույն չափը, որը հավասար է այն երկրի վարկանշավորման մակարդակին, որտեղ իր գործունեությունն է իրականացնում փոխառուն: Պետական պարտատոմսերի գծով պարտագանցման հավանականության չափը համապատասխանում է երկրի վարկանշավորման մակարդակին:

Պարտքային ռիսկի նշանակալի աճի որոշում

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ Ընկերությունը գնահատում է, թե արդյոք տեղի է ունեցել պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ սկզբնական ճանաչումից ի վեր: Պարտքային ռիսկի աճի նշանակալի լինելը որոշելիս դիտարկվում են ֆինանսական գործիքի և փոխառուի բնութագրերը և աշխարհագրական տարածաշրջանը:

Որպես ընդհանուր ցուցանիշ համարվում է, որ տեղի է ունեցել պարտքային ռիսկին ենթարկվող գործիքի պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ սկզբնական ճանաչումից ի վեր, եթե Ընկերության մոդելավորման քանակական և որակական մեթոդների հիման վրա որոշվում է հետևյալը.

- Փոխառուի պարտքային ռիսկի մակարդակը վատթարացել է 2 նիշով սկզբնական ճանաչումից ի վեր:
- Փոխառուն ունի ավելի քան 30 օր ժամկետանց պարտավորություն փոխառությունների գծով և 5-օրյա ժամկետանց պարտավորություն այլ ֆինանսական գործիքների, այդ թվում՝ դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների գծով:
- Փոխառության պայմանների վերանայում փոխառուի անվճարունակության պատճառով, որը չի հանգեցնում պարտագանցման:
- Ղեկավարության հայեցողությունը, որը հիմնված է ստանդարտ մշտադիտարկման գործընթացի ընթացքում և այլ աղբյուրներից հաճախորդի վերաբերյալ ստացված որակական տեղեկատվության վրա (մասնավորապես, ընդգրկվածություն հատուկ հսկողության ներքո գտվող ցանկում, ֆինանսական գործունեության հետ կապված անբարենպաստ մակրոտնտեսական գործոններ և այլն):

Ընկերությունը պարտքային ռիսկի նշանակալի աճի մասին վկայող սահմանափակիչ է համարում ակտիվի ավելի քան 30 օր ժամկետանցությունը փոխառությունների դեպքում և 5 օր ժամկետանցությունը այլ ֆինանսական գործիքների, այդ թվում՝ դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների դեպքում: Ժամկետանց օրերի քանակը որոշվում է հաշվելով օրերն այն առաջին օրվանից, երբ վճարումն ամբողջությամբ չի ստացվել: Վճարում կատարելու ամսաթվերը որոշվում են առանց հաշվի առնելու արտոնյալ ժամանակահատվածը, որը կարող է տրամադրվել փոխառուին:

Եթե գոյություն ունի վկայություն, որ այլևս չկա պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ ի համեմատություն սկզբնական ճանաչման, գործիքի գծով կորստի պահուստը կրկին չափվում է 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստների չափով:

Ընկերությունը վերահսկում է պարտքային ռիսկի էական աճը որոշելու համար կիրառվող չափանիշների արդյունավետությունը կանոնավոր ստուգումների միջոցով՝ հավաստիանալու համար, որ.

- չափանիշները հնարավորություն են տալիս որոշելու պարտքային ռիսկի նշանակալի աճը նախքան պարտքային ռիսկին ենթարկվող ֆինանսական գործիքի գծով պարտագանցումը,
- չափանիշները չեն համապատասխանում ժամանակի այն պահին, երբ ակտիվը դառնում են ավելի քան 30 օր ժամկետանց,

- պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ և պարտագանցում հայտնաբերելու միջև միջին ժամկետը ողջամիտ է համարվում,
- պարտքային ռիսկին ենթարկվող ֆինանսական գործիքները որպես կանոն ուղղակիորեն չեն փոխանցվում այն պորտֆելից, որի գծով պահուստը չափվում է 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորստներին չափով, պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական գործիքների պորտֆել և
- չի դիտվում կորստի պահուստի չհիմնավորված փոփոխականություն, երբ պորտֆելից, որի գծով պահուստը չափվում է 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորստներին չափով (1-ին փուլ), գործիքը փոխանցվում է պորտֆել, որի գծով պահուստը չափվում է ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետի ընթացքում (2-րդ փուլ):

Պարտագանցման սահմանում

Ընկերությունը համարում է, որ ֆինանսական ակտիվի գծով տեղի է ունեցել պարտագանցում, եթե՝

- հավանական չէ, որ փոխառուն ամբողջությամբ կկատարի Ընկերության նկատմամբ ստանձնած իր վարկային պարտավորությունները, եթե Ընկերությունը չձեռնարկի այնպիսի գործողություններ, ինչպիսին գրավի իրացումն է (առկայության դեպքում),
- Ընկերության նկատմամբ փոխառուի նշանակալի վարկային պարտավորություններից որևէ մեկն ավելի քան 90 օր ժամկետանց է, կամ
- հավանական է դառնում, որ ակտիվի պայմանները կվերանայվեն փոխառուի սնանկության արդյունքում՝ վարկային պարտավորությունները կատարելու փոխառուի անկարողության պատճառով:

Փոխառուի հետ կապված պարտագանցման տեղի ունենալը գնահատելիս՝ Ընկերությունը դիտարկում է հետևյալը՝

- որակական ցուցանիշները, օրինակ՝ կովենանտների խախտումը,
- քանակական ցուցանիշները, օրինակ՝ նույն թողարկողի կողմից Ընկերության նկատմամբ այլ պարտավորության ժամկետանց կարգավիճակը և չկատարումը և
- Ընկերության ներսում մշակված և արտաքին աղբյուրներից ստացված տվյալները:

Ելակետային տվյալները, որոնք օգտագործվում են ֆինանսական գործիքի գծով պարտագանցման տեղի ունենալը գնահատելու համար, և դրանց նշանակալիությունը կարող են փոփոխվել ժամանակի ընթացքում՝ հանգամանքների փոփոխություններն արտացոլելու համար:

Ապագայամետ տեղեկատվության ներառում

Ղեկավարության գնահատմամբ ապագայամետ տեղեկատվությունը ներառելու ազդեցությունն էական չէ:

Փոփոխված ֆինանսական ակտիվներ

Վարկի պայմանագրային պայմանները կարող են փոփոխվել մի շարք պատճառներից ելնելով, ներառյալ շուկայական պայմանների փոփոխությունը, հաճախորդների պահպանումը և այլ գործոնները, որոնք կապված չեն հաճախորդի վճարունակության ներկայիս կամ հնարավոր վատթարացման հետ: Գոյություն ունեցող վարկը, որի պայմանները փոփոխվել են, կարող է ապաճանաչվել, և վերաբանակցված վարկը կարող է ճանաչվել որպես նոր վարկ իրական արժեքով՝ Ծանոթագրություն 3 (ե) (iii) կետում ներկայացված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության համաձայն:

Եթե ֆինանսական ակտիվի պայմանները փոփոխվում են, և փոփոխությունը չի հանգեցնում ապաճանաչման, որոշելու համար, թե արդյոք տեղի է ունեցել պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ, համեմատվում են՝

- պարտազանցման հավանականությունը ֆինանսական գործիքի գործողության մնացած ժամկետի ընթացքում հաշվետու ամսաթվի դրությամբ՝ ելնելով փոփոխված պայմաններից,
- պարտազանցման հավանականությունը ֆինանսական գործիքի գործողության մնացած ժամկետի ընթացքում, որը գնահատվում է սկզբնական ճանաչման պահին առկա տվյալների և սկզբնական պայմանագրային պայմանների հիման վրա:

Եթե փոփոխությունը հանգեցնում է ապաճանաչման, ճանաչվում է նոր վարկ և դասվում 1-ին փուլին (ենթադրելով, որ այն պարտքային առումով արժեզրկված չէ այդ պահին):

Ակնկալվող պարտքային կորուստների չափում

Ակնկալվող պարտքային կորուստները չափելիս որպես առանցքային ելակետային տվյալներ հանդես են գալիս հետևյալ փոփոխականների ժամկետային կառուցվածքները.

- պարտազանցման հավանականությունը,
- կորուստը պարտազանցման դեպքում,
- պարտքի գումարը պարտազանցման պահին:

1-ին փուլի գործիքների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստները հաշվարկվում են բազմապատկելով 12-ամսյա պարտազանցման հավանականությունը պարտազանցման դեպքում առաջացող կորստի գումարով և պարտքի գումարով պարտազանցման պահին: Ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստները հաշվարկվում են բազմապատկելով ամբողջ ժամկետի համար պարտազանցման հավանականությունը պարտազանցման դեպքում առաջացող կորստի գումարով և պարտքի գումարով պարտազանցման պահին:

Պարտազանցման հավանականության գնահատման մեթոդաբանությունը ներկայացված է վերը՝ «Պարտազանցման հավանականության ժամկետային կառուցվածքի ստեղծում» բաժնում:

Ընկերությունը պարտազանցման դեպքում առաջացող կորուստը գնահատում է հիմք ընդունելով «S&P» and «Moody's» վարկանիշային գործակալությունների կողմից հրապարակված տեղեկատվությունը:

Պարտքի գումարը պարտազանցման պահին իրենից ներկայացնում է պարտքի ակնկալվող գումարը պարտազանցման դեպքում: Ընկերությունը պարտազանցման պահին պարտքի գումարը հաշվարկում է հիմք ընդունելով պայմանագրային կողմի պարտքի ընթացիկ գումարը և պայմանագրով թույլատրվող և մաշվածության արդյունքում այդ գումարի հնարավոր փոփոխությունները: Ֆինանսական ակտիվի համար պարտքի գումարը պարտազանցման պահին իրենից ներկայացնում է վերջինիս համախառն հաշվեկշռային արժեքը պարտազանցման պահին: Ֆինանսական երաշխավորությունների համար պարտքի գումարը պարտազանցման պահին իրենից ներկայացնում է ֆինանսական երաշխավորության կատարման պահին վճարման ենթակա գումարը:

Ինչպես նշված է վերը և պայմանով, որ 1-ին փուլի ֆինանսական ակտիվների համար առավելագույնս կօգտագործվի պարտազանցման հավանականության 12-ամսյա ցուցանիշը, Ընկերությունն ակնկալվող պարտքային կորուստները չափում է հաշվի առնելով պարտազանցման ռիսկն այն առավելագույն պայմանագրային ժամանակահատվածում (ներառյալ փոխառուի երկարաձգման բոլոր հնարավորությունները), որի ընթացքում այն ենթարկվում է պարտքային ռիսկին, եթե նույնիսկ Ընկերությունը դիտարկում է ավելի երկար

Ժամանակահատված պարտքային ռիսկի կառավարման նպատակների համար: Առավելագույն պայմանագրային ժամանակահատվածը տևում է մինչև այն ամսաթիվը, երբ Ընկերությունն իրավունք ունի պահանջել փոխատվության մարումը կամ դադարեցնել բաշխավորությունը:

Այն պորտֆելների համար, որոնց վերաբերյալ Ընկերությունն ունի անցյալ ժամանակաշրջանների սահմանափակ տվյալներ, ներքին աղբյուրներից հասանելի տեղեկատվությունը լրացնելու համար օգտագործվում է արտաքին աղբյուրներից ստացված ուղենիշային տեղեկատվությունը: Ստորև ներկայացված են այն պորտֆելները, որոնց համար արտաքին աղբյուրներից ստացված ուղենիշային տեղեկատվությունն օգտագործվել է որպես նշանակալի ելակետային տվյալ ակնկալվող պարտքային կորուստները չափելիս:

	Պարտքային ռիսկին ենթարկվածություն առ 31 դեկտեմբերի 2019թ.	Օգտագործված արտաքին աղբյուրներից ստացված ուղենիշային տեղեկատվություն	
		Պարտազանցման հավանականություն	Կորուստը պարտազանցման դեպքում
Անորտիզացված արժեքով չափվող պարտքային ներդրումային արժեքեր	2,974,138	«S&P» պարտազանցման վերլուծության հաշվետվություն «S&P» պարտազանցման վերլուծության հաշվետվություն	«Moody's» պարտքի վերադարձի վերլուծության հաշվետվություն «Moody's» պարտքի վերադարձի վերլուծության հաշվետվություն
Տրված փոխառություններ	230,657	հաշվետվություն	հաշվետվություն

Կորստի պահուստ

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է կորստի պահուստի սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումն ըստ ֆինանսական գործիքների դասերի:

հազ. դրամ	2019թ.		2018թ.	
	1-ին փուլ	Ընդամենը	1-ին փուլ	Ընդամենը
Տրված փոխառություններ				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	5,575	5,575	16,165	16,165
Փոխանցում 1-ին փուլ	-	-	-	-
Փոխանցում 2-րդ փուլ	-	-	-	-
Փոխանցում 3-րդ փուլ	-	-	-	-
Կորստի պահուստի գուտ վերաչափում	(5,246)	(5,246)	(10,590)	(10,590)
Տրված նոր փոխառություններ	199	199	-	-
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	528	528	5,575	5,575

հազ. դրամ	2019թ.		2018թ.	
	1-ին փուլ	Ընդամենը	1-ին փուլ	Ընդամենը
Անորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեքեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	21,105	21,105	21,047	21,047
Փոխանցում 1-ին փուլ	-	-	-	-
Փոխանցում 2-րդ փուլ	-	-	-	-
Փոխանցում 3-րդ փուլ	-	-	-	-
Կորստի պահուստի գուտ վերաչափում	(15,604)	(15,604)	58	58
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	4,020	4,020	-	-
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	9,521	9,521	21,105	21,105

Ստորև բերվող աղյուսակներում համադրվում են վերը բերվող աղյուսակներում ներկայացված գումարները, որտեղ համադրվում են կորստի պահուստի սկզբնական և վերջնական մնացորդներն ըստ ֆինանսական գործիքների դասերի 2019թ. և 2018թ. համար:

հազ. դրամ	2019թ.		
	Տրված փոխառություններ	Անորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեքեր	Ընդամենը
Կորստի պահուստի գուտ վերաչափում	(5,246)	(15,604)	(20,850)
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	199	4,020	4,219
Ընդամենը	(5,047)	(11,584)	(16,631)

հազ. դրամ	2018թ.		
	Տրված փոխառություններ	Անորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեքեր	Ընդամենը
Կորստի պահուստի գուտ վերաչափում	(10,590)	58	(10,532)
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	-	-	-
Ընդամենը	(10,590)	58	(10,532)

Պարտքային որակի վերլուծություն

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ անորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների պարտքային որակի վերաբերյալ: Եթե այլ նշում չի արվում, աղյուսակում ֆինանսական ակտիվների համար ներկայացվում է համախառն հաշվեկշռային արժեքը:

«1-ին փուլ», «2-րդ փուլ», «3-րդ փուլ» և «ստեղծված կամ ձեռքբերված արժեզրկված ֆինանսական ակտիվներ» տերմինների բացատրությունը ներկայացված է Ծանոթագրություն 3 (ե) (iv) կետում:

հազ. դրամ	31 դեկտեմբերի 2019թ.		31 դեկտեմբերի 2018թ.	
	1-ին փուլ	Ընդամենը	1-ին փուլ	Ընդամենը
Տրված փոխառություններ				
Առանց վարկանիշի	-	-	-	-
Ոչ ժամկետանց	231,185	231,185	111,505	111,505
	231,185	231,185	111,505	111,505
Կորստի պահուստ	(528)	(528)	(5,575)	(5,575)
Հաշվեկշռային արժեք	230,657	230,657	105,930	105,930

հազ. դրամ	31 դեկտեմբերի 2019թ.		31 դեկտեմբերի 2018թ.	
	1-ին փուլ	Ընդամենը	1-ին փուլ	Ընդամենը
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր				
BB- վարկանիշով	2,979,864	2,979,864	-	-
B+ վարկանիշով	-	-	2,110,506	2,110,506
Առանց վարկանիշի	3,795	3,795	-	-
	2,983,659	2,983,659	2,110,506	2,110,506
Կորստի պահուստ	(9,521)	(9,521)	(21,105)	(21,105)
Հաշվեկշռային արժեք	2,974,138	2,974,138	2,089,401	2,089,401

B+-ից անցումը BB- պայմանավորված է ՀՀ կառավարության երկարաժամկետ վարկանիշի բարձրացումով «Moody's» վարկանիշային գործակալության տվյալներով, որը «S&P» վարկանիշային գործակալության BB- համադրելի երկարաժամկետ վարկանիշն է:

5 Չուտ տոկոսային եկամուտ

	2019թ. հազ. դրամ	2018թ. հազ. դրամ
Արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով հաշվարկված տոկոսային եկամուտ		
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	280,767	240,984
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	125	401
Տրված փոխառություններ	495	-
	281,387	241,385
Այլ տոկոսային եկամուտ		
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	323,812	271,452
Ընդամենը տոկոսային եկամուտ	605,199	512,837
Տոկոսային ծախս		
Ֆինանսական կազմակերպություններին վճարվելիք գումարներ	313,333	268,528
	313,333	268,528

6 Չուտ օգուտ ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների վաճառքից

	2019թ. հազ. դրամ	2018թ. հազ. դրամ
Պարտքային ֆինանսական գործիքներ	88,381	-

7 Չուտ օգուտ շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների գծով

	2019թ. հազ. դրամ	2018թ. հազ. դրամ
Պարտքային ֆինանսական գործիքներ	273,132	176,457

8 Չուտ օգուտ արժեզրկման հակադարձումից

	2019թ. հազ. դրամ	2018թ. հազ. դրամ
Տրված փոխառություններ	5,047	10,590
Ներդրումային արժեքի փոփոխություններ	11,584	(58)
	16,631	10,532

9 Այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր

	2019թ. հազ. դրամ	2018թ. հազ. դրամ
Կոմունալ ծառայություններ և վարձակալություն	13,603	10,847
Մասնագիտական ծառայություններ	9,600	9,000
Մաշվածություն և ամորտիզացիա	892	840
Անվտանգության ծառայություն	749	749
Այլ	2,231	1,879
	27,075	23,315

10 Շահութահարկի գծով ծախս

	2019թ. հազ. դրամ	2018թ. հազ. դրամ
Ընթացիկ ժամանակաշրջանի հարկի գծով ծախս	71,271	47,003
Հետաձգված հարկային ակտիվների և պարտավորությունների փոփոխություններ՝ ժամանակավոր տարբերությունների առաջացման և հակադարձման և վերագնահատման պահուստի փոփոխությունների արդյունքում	47,273	33,643
Ընդամենը ծախս շահութահարկի գծով	118,544	80,646

2019թ-ին ընթացիկ և հետաձգված հարկերի գծով կիրառելի հարկային դրույքը կազմում է 20% (2018թ-ին՝ 20%):

Արդյունավետ հարկային դրույքի համադրում դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

	2019թ. հազ. դրամ	%	2018թ. հազ. դրամ	%
Շահույթ նախքան շահութահարկով հարկումը	633,918		398,832	
Շահութահարկ՝ հաշվարկված կիրառելի հարկային դրույքով	(126,784)	(20.0)	(79,766)	(20.0)
Հարկի դրույքի նվազեցման հետևանք*	10,436	1.6	-	-
Զնվազեցվող ծախսեր	(2,196)	(0.3)	(880)	(0.2)
	(118,544)	(18.7)	(80,646)	(20.2)

* Համաձայն 2019թ. հունիսի 25-ի հարկերի մասին որոշման՝ 2020թ. հունվարի 1-ից գործում է նոր հարկային օրենսգիրքն ըստ որի շահութահարկի դրույքը 20%-ից նվազել է 18%: Հաշվի առնելով, որ օրենսդրության փոփոխությունն ուժի մեջ է մտել հաշվետու ժամանակաշրջանում, հետաձգված հարկային ակտիվները վերահաշվարկվել են օգտագործելով հարկի նոր դրույքը, որն ըստ ակնկալիքների պետք է գործեր հակադարձման պահին:

(ա) Հետաձգված հարկային ակտիվներ և պարտավորություններ

Ֆինանսական հաշվետվություններում արտացոլելու նպատակով որոշված ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների և հարկային նպատակներով օգտագործվող գումարների միջև ժամանակավոր տարբերություններն առաջացնում են գուտ հետաձգված հարկային պարտավորություններ 2019թ. և 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

Գործող հարկային օրենսդրության համաձայն՝ նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունները մարման ժամկետ չունեն:

Ստորև ներկայացված են ժամանակավոր տարբերությունների փոփոխությունները 2019թ. և 2018թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների ընթացքում:

հազ. դրամ	Մնացորդը առ 1 հունվարի 2019թ.	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2019թ.
Ներդրումային արժեքի փոփոխություններ	(47,869)	(46,462)	(94,331)
Տրված փոխառություններ	1,115	(1,020)	95
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	(156)	150	(6)
Պահուստներ	256	59	315
	(46,654)	(47,273)	(93,927)

հազ. դրամ	Մնացորդը առ 1 հունվարի 2018թ.	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2018թ.
Ներդրումային արժեքի փոփոխություններ	(16,056)	(31,813)	(47,869)
Տրված փոխառություններ	3,233	(2,118)	1,115
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	(306)	150	(156)
Պահուստներ	118	138	256
	(13,011)	(33,643)	(46,654)

11 Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

	2019թ. հազ. դրամ	2018թ. հազ. դրամ
Ընթացիկ հաշիվներ բանկերում		
- B- -ից B+ վարկանիշով	11,044	14,872
- առանց վարկանիշի	23,241	2,996
Ընդամենը ընթացիկ հաշիվներ բանկերում	34,285	17,868

Պարտքային որակը բացահայտելիս Ընկերությունն օգտագործում է «Fitch» վարկանիշային գործակալության վարկանիշները:

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքներն արժեզրկված կամ ժամկետանց չեն:

2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերությունը չունի պայմանագրային կողմ հանդիսացող այնպիսի բանկեր (2018թ-ին մնան բանկեր չկային), որոնց մնացորդները գերազանցում են Ընկերության սեփական կապիտալի 10%-ը:

12 Ֆինանսական գործիքներ

	2019թ. հազ. դրամ	2018թ. հազ. դրամ
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեքիքեր	2,983,659	2,110,506
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ներդրումային արժեքիքեր	4,032,805	3,090,543
Ընդամենը ներդրումային արժեքիքեր	7,016,464	5,201,049

Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեքիքեր

	2019թ. հազ. դրամ	2018թ. հազ. դրամ
Ընկերության կողմից պահվող		
Պարտքային և ֆիքսված եկամտով այլ գործիքներ		
ՀՀ կառավարության արժեքիքեր	264,818	345,321
Մուրհակներ	3,795	-
Ընդամենը համախառն ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեքիքեր	268,613	345,321
Կորստի պահուստ	(857)	(3,453)
Ընդամենը զուտ ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեքիքեր	267,756	341,868

Վաճառքի և հետգնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված

ՀՀ կառավարության արժեքիքեր	2,715,046	1,765,185
Կորստի պահուստ	(8,664)	(17,652)
Ընդամենը զուտ վաճառքի և հետգնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված	2,706,382	1,747,533
Հաշվեկշռային արժեք	2,974,138	2,089,401

Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր

	2019թ. հազ. դրամ	2018թ. հազ. դրամ
Ընկերության կողմից պահվող Պետական պարտատոմսեր		
ՀՀ կառավարության արժեթղթեր	649,908	272,766
Ընդամենը պետական պարտատոմսեր	649,908	272,766
Պետական պարտատոմսեր – իրական արժեք	649,908	272,766
Վաճառքի և հետգնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված		
ՀՀ կառավարության արժեթղթեր	3,382,897	2,817,777
Ընդամենը զուտ վաճառքի և հետգնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված	3,382,897	2,817,777
Հաշվեկշռային արժեք	4,032,805	3,090,543

Ներդրումային արժեթղթերը ժամկետանց չեն:

13 Տրված փոխառություններ

	2019թ. հազ. դրամ	2018թ. հազ. դրամ
Բաժնետերերին տրված փոխառություններ	231,185	111,505
Պարտքային կորուստների գծով պահուստ	(528)	(5,575)
	230,657	105,930

Բաժնետերերին տրված փոխառություններն տոկոսակիր չեն և ենթակա են մարման ըստ պահանջի: Տրված փոխառությունների մարման ակնկալվող ժամկետները ներկայացված են Ծանոթագրություն 16 (դ) կետում:

Տրված փոխառությունները ժամկետանց կամ արժեզրկված չեն:

14 Ֆինանսական կազմակերպություններին վճարվելիք գումարներ

	2019թ. հազ. դրամ	2018թ. հազ. դրամ
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	5,840,610	4,456,656

2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերությունն ունի պայմանագրային կողմ հանդիսացող ութ բանկ (2018թ-ին՝ յոթ բանկ), որոնց մնացորդները գերազանցում են Ընկերության սեփական կապիտալի 10%-ը: 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այս մնացորդների ընդհանուր գումարը կազմում է 5,832,855 հազար դրամ (2018թ-ին՝ 4,451,711 հազար դրամ):

15 Բաժնետիրական կապիտալ և պահուստներ

(ա) Թողարկված կապիտալ և էմիսիոն եկամուտ

Հայտարարված, թողարկված և շրջանառության մեջ գտնվող բաժնետիրական կապիտալը բաղկացած է 60,000 սովորական բաժնետոմսից (2018թ-ին՝ 60,000 բաժնետոմս): Բոլոր բաժնետոմսերի անվանական արժեքը կազմում է 10,000 դրամ:

Սովորական բաժնետոմսերի սեփականատերերն իրավունք ունեն ժամանակ առ ժամանակ ստանալ հայտարարված շահաբաժինները և քվեարկել Ընկերության բաժնետերերի տարեկան ընդհանուր ժողովներում՝ մեկ բաժնետոմս՝ մեկ ձայն սկզբունքով:

(բ) Շահաբաժիններ

Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրության համաձայն՝ Ընկերության բաշխման ենթակա պահուստները սահմանափակվում են Ընկերության ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների համաձայն պատրաստված ֆինանսական հաշվետվություններում գրանցված չբաշխված շահույթի մնացորդով:

(գ) Գլխավոր պահուստ

Օրենսդրության պահանջների և Ընկերության կանոնադրության համաձայն՝ Ընկերությունն իր չբաշխված շահույթից պետք է ստեղծի բաշխման ոչ ենթակա նվազագույն պահուստ՝ բաժնետիրական կապիտալի 15%-ին հավասար գումարի չափով՝ ապագա վնասները ծածկելու համար:

16 Ռիսկերի կառավարում

Ռիսկերի կառավարումն էական գործոն է Ընկերության գործունեության համար և Ընկերության գործառնությունների կարևոր տարր է: Շուկայական, պարտքային, իրացվելիության, գործառնական, իրավական ռիսկերը և հեղինակություն հետ կապված ռիսկն այն հիմնական ռիսկերն են, որոնց ենթարկվում է Ընկերությունը:

(ա) Ռիսկերի կառավարման քաղաքականություն և ընթացակարգեր

Ռիսկերի կառավարման քաղաքականության նպատակն է բացահայտել, վերլուծել և կառավարել այն ռիսկերը, որոնց ենթարկվում է Ընկերությունը, սահմանել ռիսկերի համապատասխան սահմանաչափեր և հսկողության մեխանիզմներ, ինչպես նաև անընդհատ հսկել ռիսկերի մակարդակները և դրանց համապատասխանությունը սահմանված սահմանաչափերին: Ռիսկերի կառավարման քաղաքականությունը և ընթացակարգերը կանոնավոր կերպով վերանայվում են՝ շուկայական պայմանների փոփոխությունները, առաջարկվող արտադրանքն ու ծառայությունների և ընդունված լավագույն փորձն արտացոլելու նպատակով: Ընկերությունը մշակել է էական ռիսկերի և կապիտալի վերաբերյալ հաշվետվությունների համակարգ:

2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերության ներքին փաստաթղթերը, որոնք սահմանում են Ընկերության համար էական համարվող ռիսկերի բացահայտման և կառավարման մեթոդաբանությունը և այդ ռիսկերի գծով սթրես-թեստերի իրականացումը, հաստատված են Ընկերության իրավասու ղեկավար մարմնի կողմից՝ ՀՀ կենտրոնական բանկի կանոնակարգերի և առաջարկությունների համաձայն:

Բաժնետերերը պատասխանատու են ռիսկերի կառավարման համակարգի աշխատանքի, առանցքային ռիսկերի կառավարման գործընթացի հսկողության, ռիսկերի կառավարման քաղաքականության ու ընթացակարգերի վերանայման և խոշոր գործարքների հաստատման համար:

Ընկերության ղեկավարությունը պատասխանատու է ռիսկերի մեղմացմանն ուղղված միջոցառումների հսկողության և իրականացման ու ռիսկերի համար սահմանված սահմանաչափերում Ընկերության գործունեության իրականացումն ապահովելու համար: Գործադիր տնօրենը պատասխանատու է ռիսկերի ընդհանուր կառավարման և սահմանված պահանջների հետ համապատասխանության ապահովման, ինչպես նաև ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ռիսկերի բացահայտման, չափման, կառավարման և ներկայացման ընդհանուր սկզբունքների ու մեթոդների կիրառման համար: Նա հաշվետու է ուղղակիորեն բաժնետերերին:

Ռիսկի թե՛ արտաքին և թե՛ ներքին գործոնները բացահայտվում և կառավարվում են Ընկերության ներսում: Հատուկ ուշադրություն է դարձվում ռիսկի բոլոր գործոնների բացահայտմանը և ռիսկերի մեղմացմանն ուղղված ընթացիկ միջոցառումների նպատակահարմարության որոշմանը:

(բ) Շուկայական ռիսկ

Շուկայական ռիսկը ֆինանսական գործիքի իրական արժեքի կամ ապագա դրամական հոսքերի տատանման ռիսկն է շուկայական գների փոփոխությունների հետևանքով: Շուկայական ռիսկը ներառում է արժուքային, տոկոսադրույքի և այլ գնային ռիսկերը: Շուկայական ռիսկն առաջանում է տոկոսակիր և բաժնային ֆինանսական գործիքների բաց դիրքերի գծով, որոնք ենթարկվում են շուկայի ընդհանուր և առանձնահատուկ փոփոխությունների ազդեցությանը և շուկայական գների ու արտարժույթի փոխարժեքների փոփոխականության մակարդակի փոփոխություններին: Շուկայական ռիսկի կառավարման նպատակն է կառավարել և հսկել շուկայական ռիսկին ենթարկվածությունը և պահպանել այն ընդունելի սահմանաչափերում՝ միաժամանակ ապահովելով ռիսկի դիմաց եկամտաբերության օպտիմալացումը:

Ընկերությունը կառավարում է շուկայական ռիսկը՝ սահմանելով բաց դիրքերի սահմանաչափեր ֆինանսական գործիքների գծով, տոկոսադրույքների փոփոխության ժամկետներ, արտարժույթի դիրքեր և կորուստների սահմանաչափեր, որոնք կանոնավոր կերպով մշտադիտարկվում, ուսումնասիրվում և հաստատվում են Գործադիր տնօրենի կողմից:

(i) Տոկոսադրույքի ռիսկ

Տոկոսադրույքի ռիսկը ֆինանսական գործիքի իրական արժեքի կամ ապագա դրամական հոսքերի տատանման ռիսկն է շուկայական տոկոսադրույքների փոփոխությունների հետևանքով: Ընկերությունը ենթարկվում է իր ֆինանսական վիճակի և դրամական հոսքերի վրա շուկայում գերակշռող տոկոսադրույքների տատանումների ազդեցությանը: Նման տատանումները կարող են ավելացնել տոկոսային մարժան, սակայն կարող են նաև նվազեցնել այն կամ հանգեցնել կորուստների՝ տոկոսադրույքների անսպասելի փոփոխությունների դեպքում:

Տոկոսադրույքի ճեղքվածքի վերլուծություն

Տոկոսադրույքի ռիսկը հիմնականում կառավարվում է տոկոսադրույքների ճեղքվածքի հսկողության միջոցով: Ստորև ամփոփ կերպով ներկայացված է տոկոսադրույքների ճեղքվածքի վերաբերյալ տեղեկատվությունը հիմնական ֆինանսական գործիքների համար:

հազ. դրամ	Մինչև 3 ամիս	3-6 ամիս	6-12 ամիս	1-5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Ոչ տոկոսակիր	Հաշվեկշռ. արժեք
31 դեկտեմբերի 2019թ.							
ԱԿՏԻՎՆԵՐ							
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	19,481	-	-	-	-	14,804	34,285
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	-	183,503	175,782	1,164,704	2,508,816	-	4,032,805
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	-	148,027	144,162	891,295	1,790,654	-	2,974,138
Տրված փոխառություններ	230,657	-	-	-	-	-	230,657
	250,138	331,530	319,944	2,055,999	4,299,470	14,804	7,271,885
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ							
Ֆինանսական կազմակերպություններին վճարվելիք գումարներ	(5,840,610)	-	-	-	-	-	(5,840,610)
	(5,590,472)	331,530	319,944	2,055,999	4,299,470	14,804	1,431,275
հազ. դրամ	Մինչև 3 ամիս	3-6 ամիս	6-12 ամիս	1-5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Ոչ տոկոսակիր	Հաշվեկշռ. արժեք
31 դեկտեմբերի 2018թ.							
ԱԿՏԻՎՆԵՐ							
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	17,868	-	-	-	-	-	17,868
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	-	150,701	143,598	930,168	1,866,076	-	3,090,543
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	-	111,886	105,753	661,944	1,209,818	-	2,089,401
Տրված փոխառություններ	-	105,930	-	-	-	-	105,930
	17,868	368,517	249,351	1,592,112	3,075,894	-	5,303,742
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ							
Ֆինանսական կազմակերպություններին վճարվելիք գումարներ	(4,456,656)	-	-	-	-	-	(4,456,656)
	(4,438,788)	368,517	249,351	1,592,112	3,075,894	-	847,086

Միջին արդյունավետ տոկոսադրույքներ

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են տոկոսակիր ակտիվների և պարտավորությունների միջին արդյունավետ տոկոսադրույքները 2019թ. և 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ: Այս տոկոսադրույքներն իրենցից ներկայացնում են այս ակտիվների և պարտավորությունների մինչև մարման ժամկետն ընկած ժամանակահատվածի մոտավոր եկամտաբերությունը:

	2019թ. Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք, % ՀՀ դրամ	2018թ. Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք, % ՀՀ դրամ
Տոկոսակիր ակտիվներ		
Ընթացիկ հաշիվներ բանկերում	1.0%	2.5%
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ	10.9%	11.3%
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ	10.8%	11.6%
Տոկոսակիր պարտավորություններ		
Ֆինանսական կազմակերպություններին վճարվելիք գումարներ	6.0%	6.5%

Տոկոսադրույքների զգայնության վերլուծություն

Տոկոսադրույքի ճեղքվածքի վերլուծության վրա հիմնված տոկոսադրույքի կառավարումը լրացվում է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների զգայնության հսկողությամբ: Ստորև ներկայացված է տոկոսադրույքների փոփոխությունների նկատմամբ զուտ շահույթի կամ վնասի և սեփական կապիտալի (առանց հարկերի) զգայնության վերլուծությունը, որն իրականացվել է տոկոսակիր ակտիվների և պարտավորությունների եկամտաբերության բոլոր կորերի 100 բազիսային կետով (բկ) զուգահեռ նվազման կամ աճի պարզեցված սցենարի և 2019թ. և 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ գյություն ունեցող դիրքերի հիման վրա:

	2019թ. հազ. դրամ	2018թ. հազ. դրամ
100 բկ զուգահեռ նվազում	(38,281)	(21,259)
100 բկ զուգահեռ աճ	38,281	21,259

Ստորև ներկայացվում է զուտ շահույթի կամ վնասի և սեփական կապիտալի զգայնության վերլուծությունը՝ պայմանավորված տոկոսադրույքների փոփոխության հետևանքով շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների իրական արժեքի փոփոխությամբ, որն իրականացվել է 2019թ. և 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ առկա տոկոսակիր ակտիվների և պարտավորությունների դիրքերի և 100 բազիսային կետով (բկ) եկամտաբերության կորերի զուգահեռ նվազման կամ աճի պարզեցված սցենարի հիման վրա:

	2019թ. Մեփական կապիտալ հազ. դրամ	2018թ. Մեփական կապիտալ հազ. դրամ
100 բկ զուգահեռ նվազում	213,802	201,177
100 բկ զուգահեռ աճ	(213,802)	(201,177)

(ii) Արժուքային ռիսկ

Ընկերության ակտիվները և պարտավորություններն արտահայտված են ՀՀ դրամով:

(գ) Պարտքային ռիսկ

Պարտքային ռիսկը ֆինանսական վնաս կրելու ռիսկն է, երբ հաճախորդը կամ ֆինանսական գործիքի պայմանագրային կողմը չի կատարում իր պայմանագրային պարտականությունները: Ընկերությունում գործում են պարտքային ռիսկին ենթարկվածությունը կառավարող քաղաքականություն և ընթացակարգեր (թե՛ ճանաչված ֆինանսական ակտիվների և թե՛ չճանաչված պայմանագրային հանձնառությունների համար):

Պարտքային ռիսկին ենթարկվածության առավելագույն չափը որպես կանոն արտացոլվում է ֆինանսական ակտիվների հաշվեկշռային արժեքներում՝ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում և չճանաչված պայմանագրային հանձնառություններում: Ակտիվների և պարտավորությունների հնարավոր հաշվանցումն էական ազդեցություն չունի պոտենցիալ պարտքային ռիսկի նվազեցման վրա:

Որպես կանոն գրավ չի պահանջվում արժեթղթերում ներդրումների և տրված փոխառությունների համար:

Ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների հաշվանցում

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված բացահայտումները ներառում են այն ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները, որոնք՝

- հաշվանցվում են Ընկերության ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում կամ
- հանդիսանում են իրավաբանորեն ամրագրված հաշվանցման գլխավոր պայմանագրի կամ համանման գործիքների վերաբերող մնանատիպ պայմանագրերի առարկա՝ անկախ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում հաշվանցվելու հանգամանքից:

Նմանատիպ պայմանագրերը ներառում են հետգնման գլխավոր պայմանագրերը: Համանման ֆինանսական գործիքները ներառում են վաճառքի և հետգնման պայմանագրերը:

Ընկերությունը ստանում և տրամադրում է գրավ շուկայում շրջանառվող արժեթղթերի տեսքով վաճառքի և հետգնման պայմանագրերի գծով:

Նման գրավի համար գործում են Սվոպերի և ածանցյալ գործիքների միջազգային ասոցիացիայի (ISDA) կողմից հաստատված ստանդարտացված գլխավոր համաձայնագրի պայմանները: Սա նշանակում է, որ որպես գրավ ստացված/տրամադրված արժեթղթերը կարող են գրավադրվել կամ վաճառվել գործարքի գործողության ժամկետի ընթացքում, սակայն պետք է վերադարձվեն մինչև գործարքի ավարտը: Այս պայմանները յուրաքանչյուր պայմանագրային կողմին իրավունք են տալիս նաև դադարեցնել համապատասխան գործարքը, եթե պայմանագրային կողմն ի վիճակի չէ գրավ տրամադրել:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են հաշվանցման, իրագործելի գլխավոր պայմանագրերի կամ նմանատիպ պայմանագրերի առարկա հանդիսացող ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

հազ. դրամ

Ֆինանսական ակտիվների/ պարտավորությունների տեսակներ	Ճանաչված ֆինանսական պարտավորության համախառն գումար	Ֆին. վիճակի մասին հաշվետվությունում հաշվանցված՝ ճանաչված ֆին. պարտավորության/ ակտիվի համախառն գումար	Ֆին. վիճակի մասին հաշվետվությունում ներկայացված ֆին. ակտիվների/ պարտավորությունների զուտ գումար	Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում չհաշվանցված գումարներ		
				Ֆինանսական գործիքներ	Որպես գրավ ստացված դրամական միջոցներ	Զուտ գումար
Վաճառքի և հետգնման պայմանագրեր	(5,840,610)	-	(5,840,610)	5,840,610	-	-
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	(5,840,610)	-	(5,840,610)	5,840,610	-	-

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են հաշվանցման, իրագործելի գլխավոր պայմանագրերի կամ նմանատիպ պայմանագրերի առարկա հանդիսացող ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

հազ. դրամ

Ֆինանսական ակտիվների/ պարտավորությունների տեսակներ	Ճանաչված ֆինանսական պարտավորության համախառն գումար	Ֆին. վիճակի մասին հաշվետվությունում հաշվանցված՝ ճանաչված ֆին. պարտավորության/ ակտիվի համախառն գումար	Ֆին. վիճակի մասին հաշվետվությունում ներկայացված ֆին. ակտիվների/ պարտավորությունների զուտ գումար	Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում չհաշվանցված գումարներ		
				Ֆինանսական գործիքներ	Որպես գրավ ստացված դրամական միջոցներ	Զուտ գումար
Վաճառքի և հետգնման պայմանագրեր	(4,456,656)	-	(4,456,656)	4,456,656	-	-
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	(4,456,656)	-	(4,456,656)	4,456,656	-	-

Վերը նշված աղյուսակներում բացահայտված՝ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ներկայացված ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների համախառն և զուտ գումարները չափվում են ամորտիզացված արժեքի հիմունքով՝ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում:

(դ) Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիության ռիսկը ենթադրում է, որ Ընկերությունը կունենա դժվարություններ ֆինանսական գործիքների հետ կապված պարտականությունները կատարելիս, որոնք մարվում են դրամական միջոցների կամ մեկ այլ ֆինանսական ակտիվի միջոցով: Իրացվելիության ռիսկն առաջանում է ակտիվների և պարտավորությունների մարման ժամկետների անհամապատասխանության դեպքում: Ակտիվների և պարտավորությունների մարման ժամկետների և տոկոսադրույքների համապատասխանությունը և/կամ վերահսկվող անհամապատասխանությունը հանդիսանում է իրացվելիության կառավարման հիմնարար գործոն: Ակտիվների և պարտավորությունների մարման ժամկետների ամբողջական համապատասխանությունը սովորական չէ ֆինանսական կազմակերպությունների համար՝ պայմանավորված իրականացվող գործարքների տարաբնույթությամբ և ժամկետների անորոշությամբ: Անհամապատասխանությունը հնարավորություն է տալիս բարձրացնել շահութաբերությունը, սակայն կարող է նաև մեծացնել վնաս կրելու ռիսկը:

Ընկերության կողմից իրացվելիության ռիսկի կառավարման նպատակն է ցանկացած պահի ապահովել բոլոր անհրաժեշտ միջոցները՝ դրամական հոսքերի հետ կապված պարտականությունները սահմանված ժամկետներում կատարելու համար:

Իրացվելիության ռիսկի կառավարման քաղաքականությունը պահանջում է՝

- դրամական հոսքերի կանխատեսում ըստ հիմնական արտարժույթների և այդ դրամական հոսքերի հետ կապված պահանջվող իրացվելի ակտիվների մակարդակի դիտարկում,
- պարտքերի կենտրոնացման և կառուցվածքի կառավարում,
- պարտքի հաշվին ֆինանսավորման ներգրավման ծրագրերի մշակում,
- բարձր իրացվելի ակտիվների պորտֆելի պահպանում, որը կարելի է հեշտությամբ իրացնել որպես ապահովություն դրամական հոսքերի դադարեցման դեպքում,
- իրացվելիության և ֆինանսավորման անընդհատությունն ապահովող ծրագրերի մշակում,
- օրենսդրական պահանջների հետ իրացվելիության ցուցանիշների համապատասխանության հսկողություն:

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված են ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների գծով չզեղչված դրամական հոսքերը՝ ըստ պայմանագրով սահմանված ամենավաղ մարման ժամկետի: Աղյուսակներում ներկայացված դրամական ներհոսքի և արտահոսքի ընդհանուր համախառն գումարն իրենից ներկայացնում է չզեղչված պայմանագրային դրամական հոսքերը ֆինանսական ակտիվների, պարտավորությունների կամ փոխատվության հանձնառությունների գծով:

Ստորև ներկայացված է ֆինանսական պարտավորությունների վերլուծությունն ըստ մարման ժամկետների 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

հազ. դրամ	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	3-ից 6 ամիս	6-ից 12 ամիս	Ավելի քան 1 տարի	Ներհոսքի (արտահոսքի) ընդհանուր համախառն գումար	Հաշվեկշռային արժեք
Ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ						
Ֆինանսական կազմակերպություններին վճարվելիք գումարներ	(5,852,069)	-	-	-	(5,852,069)	(5,840,610)
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	(5,852,069)	-	-	-	(5,852,069)	(5,840,610)

Ստորև ներկայացված է ֆինանսական պարտավորությունների վերլուծությունն ըստ մարման ժամկետների 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

հազ. դրամ	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	3-ից 6 ամիս	6-ից 12 ամիս	Ավելի քան 1 տարի	Ներհոսքի (արտահոսքի) ընդհանուր համախառն գումար	Հաշվեկշռային արժեք
Ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ						
Ֆինանսական կազմակերպություններին վճարվելիք գումարներ	4,495,044	-	-	-	4,495,044	(4,456,656)
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	4,495,044	-	-	-	4,495,044	(4,456,656)

«Կուր Ինվեսթ» ՓԲԸ
 2019թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա
 ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված գումարների վերլուծությունն ըստ ակնկալվող մարման ժամկետների:

հազ. դրամ	Ցայահանց և մինչև 1 ամիս	3-ից 12 ամիս	1-ից 5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Անժամկետ	Ընդամենը
ԱԿՏԻՎՆԵՐ						
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	34,285	-	-	-	-	34,285
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	-	359,285	1,164,704	2,508,816	-	4,032,805
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	-	292,189	891,295	1,790,654	-	2,974,138
Տրված փոխառություններ	126,401	104,256	-	-	-	230,657
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	-	-	-	-	614	614
Ընդամենը ակտիվներ	160,686	755,730	2,055,999	4,299,470	614	7,272,499
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ						
Ֆինանսական կազմակերպություններին վճարվելիք գումարներ	(5,840,610)	-	-	-	-	(5,840,610)
Ընթացիկ հարկային պարտավորություն	-	-	-	-	(33,669)	(33,669)
Հետաձգված հարկային պարտավորություններ	-	-	-	-	(93,927)	(93,927)
Այլ պարտավորություններ	(1,783)	-	-	-	-	(1,783)
Ընդամենը պարտավորություններ	(5,842,393)	-	-	-	(127,596)	(5,969,989)
Զուտ դիրքը	(5,681,707)	755,730	2,055,999	4,299,470	(126,982)	1,302,510

«Կուր Ինվեսթ» ՓԲԸ
 2019թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա
 ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված գումարների վերլուծությունն ըստ ակնկալվող մարման ժամկետների:

հազ. դրամ	Ցայահանց և մինչև 1 ամիս	3-ից 12 ամիս	1-ից 5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Անժամկետ	Ընդամենը
ԱԿՏԻՎՆԵՐ						
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	17,868	-	-	-	-	17,868
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	-	294,299	930,168	1,866,076	-	3,090,543
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	-	217,639	661,944	1,209,818	-	2,089,401
Տրված փոխառություններ	-	105,930	-	-	-	105,930
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	-	-	-	-	1,507	1,507
Այլ ակտիվներ	184	-	-	-	-	184
Ընդամենը ակտիվներ	18,052	617,868	1,592,112	3,075,894	1,507	5,305,433
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ						
Ֆինանսական կազմակերպություններին վճարվելիք գումարներ	(4,456,656)	-	-	-	-	(4,456,656)
Ընթացիկ հարկային պարտավորություն	-	-	-	-	(13,393)	(13,393)
Հետաձգված հարկային պարտավորություններ	-	-	-	-	(46,654)	(46,654)
Այլ պարտավորություններ	(1,594)	-	-	-	-	(1,594)
Ընդամենը պարտավորություններ	(4,458,250)	-	-	-	(60,047)	(4,518,297)
Զուտ դիրքը	(4,440,198)	617,868	1,592,112	3,075,894	(58,540)	787,136

Ընկերությունը գտնում է, որ բացասական իրացվելի դիրքը կառավարելի է հետզման պայմանագրերի վերականգնման միջոցով, քանի որ վերջիններս ապահովված են բարձր իրացվելի ֆինանսական գործիքներով, ինչպես նաև անհրաժեշտության դեպքում պարտքային արժեթղթերի վաճառքով միջոցով:

17 Կապիտալի կառավարում

Ընկերության կապիտալի չափի պահանջները սահմանվում և վերահսկվում են ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից:

Ընկերությունը որպես կապիտալ սահմանում է օրենսդրությամբ վարկային կազմակերպությունների համար որպես կապիտալ սահմանված հոդվածները: ՀՀ կենտրոնական բանկի ներկայիս պահանջների համաձայն, որոնք համապատասխանում են Բազելի համաձայնագրի պահանջներին, ներդրումային ընկերությունների

կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների հարաբերակցության ցուցանիշը (կապիտալի համարժեքության ցուցանիշը) պետք է գերազանցի սահմանված նվազագույն ցուցանիշը: 2019թ. և 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կապիտալի նվազագույն չափը կազմում է 300,000 հազար դրամ, իսկ կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների հարաբերակցության նվազագույն ցուցանիշը՝ 12%: 2019թ. և 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերությունը ապահովում է համապատասխանություն կապիտալի համարժեքության ցուցանիշին:

Ստորև ներկայացված է ՀՀ կենտրոնական բանկի պահանջների համաձայն հաշվարկված կապիտալի համարժեքության ցուցանիշը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	2019թ. հազ. դրամ (աուդիտի չենթարկված)	2018թ. հազ. դրամ (աուդիտի չենթարկված)
Հիմնական կապիտալ	1,368,170	818,818
Մեփական միջոցներ (կապիտալ)	1,368,170	818,818
Ռիսկով կշռված ակտիվներ	5,738,968	4,628,705
Ընդամենը կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների տոկոսային հարաբերակցություն (կապիտալի համարժեքության ցուցանիշ)	23.84%	17.69%

18 Պայմանական դեպքեր

(ա) Ապահովագրություն

Հայաստանի Հանրապետությունում ապահովագրության ոլորտը զարգացման փուլում է, և ապահովագրության շատ տեսակներ, որոնք լայնորեն տարածված են այլ երկրներում, դեռ չեն կիրառվում Հայաստանում: Ընկերությունն ամբողջովին չի ապահովագրել իր գրասենյակները և սարքավորումները, այն ապահովագրված չէ նաև գործունեության ընդհատումից և երրորդ կողմերի նկատմամբ պարտավորություններից, որոնք կարող են առաջանալ գույքին կամ շրջակա միջավայրին վնաս հասցնելուց՝ Ընկերության տարածքում տեղի ունեցած պատահարների կամ վերջինիս գործունեության հետևանքով: Քանի դեռ Ընկերությունը չունի համապատասխան ապահովագրական ծածկույթ, գոյություն ունի ռիսկ, որ որոշակի ակտիվների կորուստը կամ ոչնչացումը կարող է զգալի անբարենպաստ ազդեցություն ունենալ Ընկերության գործունեության և ֆինանսական վիճակի վրա:

(բ) Դատական վարույթներ

Ղեկավարությունը տեղյակ չէ Ընկերությունը դեմ հարուցված, ընթացիկ կամ սպառնացող որևէ նշանակալի հայցերի մասին:

(գ) Պայմանական հարկային պարտավորություններ

Հայաստանի հարկային համակարգը, լինելով համեմատաբար նոր, բնորոշվում է օրենսդրության, պաշտոնական պարզաբանումների և դատական որոշումների հաճախակի փոփոխություններով, որոնք երբեմն հստակ չեն, հակասական են, ինչը ենթադրում է տարբեր մեկնաբանություններ: Հարկերը ենթակա են ստուգման և ուսումնասիրության հարկային մարմինների կողմից, որոնք իրավասու են սահմանել տույժեր և տուգանքներ: Հարկային օրենսդրության խախտման դեպքում հարկային մարմիններն իրավասու չեն առաջադրել հարկերի գծով լրացուցիչ պարտավորություններ, տույժեր կամ տուգանքներ, եթե խախտման ամսաթվից անցել է երեք տարի:

Այս հանգամանքները Հայաստանում կարող են առաջացնել այլ երկրների ռիսկերի համեմատ շատ ավելի մեծ ռիսկեր: Ղեկավարությունը գտնում է, որ համապատասխանաբար է ճանաչել հարկային պարտավորությունները՝ Հայաստանի կիրառելի հարկային օրենսդրության, պաշտոնական հայտարարությունների և դատական որոշումների իր մեկնաբանությունների հիման վրա: Այնուամենայնիվ, համապատասխան իրավասու մարմինները կարող են ունենալ այլ մեկնաբանություններ, և հետևանքները կարող են էական լինել այս ֆինանսական հաշվետվությունների համար, եթե իրավասու մարմիններին հաջողվի գործադրել իրենց մեկնաբանությունները:

19 Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ

(ա) Վերահսկողություն

Ընկերության հավասար մասնաբաժիններով սեփականատերերն են Արմեն Տեր-Հակոբյանը և Արմինե Նաջարյանը, ովքեր Ընկերության վերջնական վերահսկող անձիք են:

(բ) Գործարքներ բաժնետերերի և ղեկավարության հետ

Ստորև ներկայացված է աշխատակազմի գծով ծախսերում ներառված ընդհանուր վարձատրությունը 2019թ. և 2018թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների համար:

	2019թ. հազ. դրամ	2018թ. հազ. դրամ
Աշխատակիցների կարճաժամկետ հատուցումներ	8,555	8,616

Այս գումարները ներառում են ղեկավարության դրամային և ոչ դրամային հատուցումները:

Ստորև ներկայացված են 2019թ. և 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ բաժնետերերի հետ գործարքների մնացորդները:

	2019թ. հազ. դրամ	2018թ. հազ. դրամ
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն		
Բաժնետերերին տրված փոխառություններ	230,657	105,930

Փոխառությունների գծով կիրառելի պայմանագրային տոկոսադրույքը կազմում է 0%:

Փոխառություններն արտահայտված են ՀՀ դրամով: Կապակցված կողմերի հետ գործարքները գրավով ապահովված չեն:

	2019թ. հազ. դրամ	2018թ. հազ. դրամ
Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվություն		
Ավտոմեքենաների վարձույթի վճարները ներառված այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր	10,800	8,100

20 Ֆինանսական ակտիվներ և պարտավորություններ. իրական արժեք և հաշվապահական հաշվառման դասակարգում

(ա) Հաշվապահական հաշվառման դասակարգում և իրական արժեք

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ներկայացված ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքները մոտավորապես համապատասխանում են դրանց իրական արժեքներին 2019թ. և 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

Իրական արժեքի գնահատման նպատակն է ներկայացնել այն մոտավոր գինը, որը շուկայի մասնակիցների միջև սովորական գործարքում կստացվեր ակտիվի վաճառքից կամ կվճարվեր պարտավորությունը փոխանցելու համար՝ չափման ամսաթվի դրությամբ: Այնուամենայնիվ, հաշվի առնելով անորոշությունները և կողմնակալ դատողությունները, իրական արժեքը չպետք է դիտվի որպես իրացման գին՝ անմիջապես ակտիվների վաճառքի կամ պարտավորությունների փոխանցման ժամանակ:

Գործող շուկայում շրջանառվող ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների իրական արժեքները հիմնված են շուկայում գնանշվող գների կամ դիվերների կողմից գնանշվող գների վրա: Մյուս բոլոր ֆինանսական գործիքների իրական արժեքներն Ընկերությունը որոշում է գնահատման մեթոդներ կիրառելով:

Գնահատման մեթոդների նպատակն է ստանալ այն իրական արժեքը, որն արտացոլում է այն գումարը, որը կստացվեր ակտիվի վաճառքից կամ կվճարվեր պարտավորությունը փոխանցելու համար շուկայի մասնակիցների միջև սովորական գործարքում՝ չափման ամսաթվի դրությամբ:

(բ) Իրական արժեքի հիերարխիա

Ընկերությունը ֆինանսական գործիքների իրական արժեքը չափելիս կիրառում է ստորև ներկայացված իրական արժեքի հիերարխիան, որն արտացոլում է չափումների ժամանակ օգտագործված ելակետային տվյալների նշանակալիությունը:

- 1-ին մակարդակ. նույն գործիքների համար գործող շուկայում գնանշված գները (չճշգրտված):
- 2-րդ մակարդակ. 1-ին մակարդակում ներառված գնանշված գներից տարբեր ելակետային տվյալները, որոնք դիտելի են կամ ուղղակիորեն (այսինքն՝ որպես գներ), կամ անուղղակիորեն (այսինքն՝ գներից ստացվող): Այս դասակարգը ներառում է այն գործիքները, որոնց գնահատման համար կիրառվել են նմանատիպ գործիքների համար գործող շուկայում գնանշված գները, նմանատիպ գործիքների համար գնանշված գներն ակտիվ չհամարվող շուկաներում, կամ գնահատման այլ մեթոդներ, որտեղ բոլոր նշանակալի ելակետային տվյալներն ուղղակիորեն կամ անուղղակիորեն դիտելի են շուկայական տվյալներից:
- 3-րդ մակարդակ. ոչ դիտելի ելակետային տվյալներ: Այս դասակարգը ներառում է բոլոր այն գործիքները, որոնց դեպքում գնահատման մեթոդները ներառում են դիտելի տվյալների վրա չհիմնված ելակետային տվյալները և ոչ դիտելի ելակետային տվյալները նշանակալի ազդեցություն ունեն գործիքի գնահատման վրա: Այս դասակարգը ներառում է այն գործիքները, որոնք գնահատվում են նմանատիպ գործիքների համար գնանշված գների հիման վրա, որոնց գծով պահաջվում են նշանակալի ոչ դիտելի ճշգրտումներ կամ ենթադրություններ՝ գործիքների միջև տարբերություններն արտացոլելու համար:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների վերլուծությունը՝ իրական արժեքի հիերարխիայի համապատասխան մակարդակների կտրվածքով: Գումարները հիմնված են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված գումարների վրա:

հազ. դրամ	1-ին մակարդակ	2-րդ մակարդակ	3-րդ մակարդակ	Ընդամենը
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ներդրումային արժեքիքեր				
- Պարտքային և ֆիքսված եկամտով այլ գործիքներ	-	4,032,805	-	4,032,805
	-	4,032,805	-	4,032,805

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների վերլուծությունը՝ իրական արժեքի հիերարխիայի համապատասխան մակարդակների կտրվածքով: Գումարները հիմնված են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված գումարների վրա:

հազ. դրամ	1-ին մակարդակ	2-րդ մակարդակ	3-րդ մակարդակ	Ընդամենը
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ներդրումային արժեքիքեր				
- Պարտքային և ֆիքսված եկամտով այլ գործիքներ	-	3,090,543	-	3,090,543
	-	3,090,543	-	3,090,543

21 Հաշվետու ամսաթվից հետո տեղի ունեցած դեպքեր. COVID-19 բռնկում

2020թ. մարտի 11-ին Առողջապահության համաշխարհային կազմակերպությունը կորոնավիրուսի բռնկումը գնահատեց որպես համաճարակ: Ի պատասխան COVID-19 բռնկումով բնակչության առողջությանը սպառնացող լուրջ սպառնալիքի՝ Հայաստանի Հանրապետության իշխանությունները միջոցներ ձեռնարկեցին հիվանդության տարածումը կանխելու համար, այդ թվում՝ սահմանափակելով մարդկանց միջսահմանային տեղաշարժը, օտարերկրացիների մուտքը Հայաստանի Հանրապետություն և կարգադրելով տնտեսական գործունեության սուբյեկտներին անցնել հեռավար աշխատանքային ռեժիմի: 2020թ. մարտի ընթացքում իշխանություններն աստիճանաբար սկսեցին կիրառել սոցիալական հեռավորության պահպանմանն ուղղված լրացուցիչ միջոցառումներ, այդ թվում՝ փակվեցին դպրոցները, համալսարանները, ռեստորանները, կինոթատրոնները, թատրոնները, քանդարանները և մարզասրահները: Բնակչության սանիտարահամաճարակային անվտանգությունն ապահովելու նպատակով կառավարությունը հայտարարեց արտակարգ դրություն 2020թ. մարտի 16-ից մինչև մայիսի 14-ը բոլոր կազմակերպությունների համար, բացառությամբ բժշկական և դեղագործական կազմակերպությունների, շտապ օգնության ծառայության, սննդի և առաջին անհրաժեշտության ապրանքների մատակարարների և չընդհատվող աշխատանքային ցիկլով կազմակերպությունների:

Շատ երկրներում սահմանափակումների և կազմակերպությունների գործունեության ընդհատման պատճառով նվազել է համաշխարհային պահանջարկը, հանգեցնելով պետական բյուջեի կրճատմանը, ինչը, հավանաբար, նշանակալի տնտեսական և սոցիալական հետևանքներ կունենա և անխուսափելիորեն կազդի պետական հատվածի ծախսերի վրա:

Այս իրադարձություններն զգալի անբարենպաստ ազդեցություն կունենան տնտեսության վրա, ներառյալ.

- Առևտրային գործունեության և տնտեսական գործունեության խափանումը՝ բացասական ազդեցություն ունենալով մատակարարման շղթաների վրա և հանգեցնելով պայմանագրերի խախտման,
- Որոշ ոլորտների կազմակերպությունների գործունեության խափանումը, որոնք գործում են թե՛ տեղական շուկայում և թե՛ կենտրոնացած են արտահանման վրա, որոնց գործունեությունը մեծապես կախված է օտարերկրյա շուկաներից: Առավել տուժած ոլորտները են մանրածախ առևտուրը, ճանապարհորդությունների, զբոսաշրջության, հանգստի կազմակերպման և հյուրընկալության ոլորտները, տրանսպորտը, նավթարդյունաբերությունը, շինարարությունը, ավտոմոբիլային, ապահովագրական և ֆինանսական ոլորտները,
- Առաջնային անհրաժեշտության ապրանքներ և ծառայություններ չհանդիսացող ապրանքների և ծառայությունների նկատմամբ պահանջարկի էական նվազումը,
- Տնտեսական գործունեության իրականացման պայմանների հետ կապված անորոշության մեծացումը, որն արտացոլվում է ակտիվների գների և արտարժույթի փոխարժեքի մեծ տատանողականությամբ:

2020թ. մարտին ՀՀ կառավարությունը հայտարարեց միջոցառումների փաթեթ COVID-19 բռնկման հետևանքով առավել տուժած ոլորտներին աջակցելու համար: Ծրագիրը, ի թիվս այլ միջոցառումների, ներառում է իջեցված տոկոսադրույքով վարկեր և իջեցված միջնորդավճարներ փոքր և միջին ձեռնարկությունների, վարկերի մարման հետաձգում, պետական աջակցություն վարկերի վերաֆինանսավորման և վարկերի պայմանների վերանայման հետ կապված առավել տուժած ոլորտների կազմակերպությունների համար: Առավել տուժած ոլորտների ցանկն ուշադիր կերպով վերահսկվում է և կարող է ճշգրտվել հետագա զարգացումներից ելնելով:

Ընկերությունը գործում է ֆինանսական ոլորտում: Ընկերության վրա COVID-19 բռնկումն էական ազդեցություն չի ունեցել: Վերջին մի քանի շաբաթների ընթացքում Ընկերության վաճառքները շարունակել են մնալ իրենց կայուն մակարդակում և գործունեությունը չի ընդհատվել: Հիմք ընդունելով հրապարակայնորեն հասանելի տեղեկատվությունը՝ այս ֆինանսական հաշվետվությունների ստորագրման ամսաթվի դրությամբ ղեկավարությունը դիտարկել է հիվանդության բռնկման հնարավոր զարգացումը և դրա ակնկալվող ազդեցությունը Ընկերության և տնտեսական միջավայրի վրա, որում իր գործունեությունն է իրականացնում Ընկերությունը, ներառյալ ՀՀ կառավարության և այլ երկրների կառավարությունների կողմից արդեն իսկ ձեռնարկված միջոցառումները, որտեղ գտնվում են Ընկերության հիմնական գործընկերները և հաճախորդները:

Հաշվի առնելով վերը շարադրված գործոնները և Ընկերության ընթացիկ գործառնական և ֆինանսական գործունեությունը՝ ներկայումս հրապարակայնորեն հասանելի այլ տեղեկատվության հետ մեկտեղ՝ ղեկավարությունը չի ակնկալում, որ COVID-19 բռնկումն անմիջապես նշանակալի բացասական ազդեցություն կունենա Ընկերության ֆինանսական վիճակի և գործառնական գործունեության արդյունքների վրա: Այնուամենայնիվ, ղեկավարությունը չի կարող բացառել այն հնարավորությունը, որ սահմանափակումների ժամկետի երկարաձգումը, այդ միջոցառումների խստացումը կամ վերջիններիս անբարենպաստ ազդեցությունը տնտեսական միջավայրի վրա բացասաբար կանդրադառնա Ընկերության վրա միջին ժամկետի և երկարաժամկետ հեռանկարում: Ընկերությունը նաև դիտարկում է զարգացման բացասական սցենարները և պատրաստ է դրանց համապատասխանեցնել իր գործառնական ծրագրերը: Ընկերությունը շարունակում է ուշադիր հետևել իրավիճակին և կձեռնարկի պատասխան քայլեր հնարավոր իրադարձությունների և հանգամանքների ազդեցությունը մեղմելու համար դրանց առաջացմանը զուգահեռ:

KPMG Armenia LLC
Erebuni Plaza Business Center, 8th floor
26/1 Vazgen Sargsyan Street,
Yerevan 0010
Republic of Armenia

29 April 2020

Dear Sirs,

This representation letter is provided in connection with your audit of the financial statements of “Cube Invest” cjsc (“the Company”), for the year ended 31 December 2019, which comprise: the statement of financial position as at 31 December 2019, the statements of profit or loss and other comprehensive income, changes in equity, and cash flows for the year then ended and the notes, comprising significant accounting policies and other explanatory information, for the purpose of expressing an opinion as to whether these financial statements are presented fairly, in all material respects, in accordance with International Financial Reporting Standards (IFRSs).

We confirm that the representations we make in this letter are in accordance with the definitions set out in the Appendix to this letter.

We confirm that, to the best of our knowledge and belief, having made such inquiries as we considered necessary for the purpose of appropriately informing ourselves:

«Քեյ-Փի-Էմ-Ջի Արմենիա» ՍՊԸ
«Էրեբունի Պլազա» Բիզնես-Կենտրոն, 8րդ հարկ
Վազգեն Սարգսյան փ. 26/1,
Երևան 0010
Հայաստանի Հանրապետություն

29 ապրիլի 2020թ.

Հարգելի պարոնայք,

Մենք ներկայացնում ենք այս նամակը «Կուբ Ինվեսթ» ՓԲԸ-ի («Ընկերություն») 2019թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ֆինանսական հաշվետվությունների ձեռնարկից իրականացվող աուդիտի հետ կապված, որոնք ներառում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը առ 31 դեկտեմբերի 2019թ., հաշվետու տարվա շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի, սեփական կապիտալում փոփոխությունների և դրամական հոսքերի մասին հաշվետվությունները, ինչպես նաև ծանոթագրությունները, որոնք ներառում են հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության հիմնական դրույթները և այլ բացատրական տեղեկատվություն: Աուդիտի նպատակն է կարծիք արտահայտել, թե արդյոք ֆինանսական հաշվետվությունները, բոլոր էական առումներով, ճշմարիտ են ներկայացված Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ-ների) համաձայն:

Մենք հաստատում ենք, որ այս նամակում ներկայացված տեղեկատվությունը համապատասխանում է վերջինիս կցվող Հավելվածի սահմանումներին:

Հիմք ընդունելով մեր տրամադրության տակ եղած տեղեկատվությունն ու գիտելիքները և կատարելով հարցումներ, որոնք մեր կարծիքով անհրաժեշտ էին համապատասխան տեղեկատվություն ստանալու համար՝ հաստատում ենք հետևյալը.

Financial Statements

1. We have fulfilled our responsibilities, as set out in the terms of the audit engagement dated 16 March 2020, for the preparation and fair presentation of the financial statements in accordance with IFRSs.
2. Measurement methods and significant assumptions used by us in making accounting estimates, including those measured at fair value, are reasonable.
3. All events subsequent to the date of the financial statements and for which IFRSs require adjustment or disclosure have been adjusted or disclosed.

Information Provided

4. We have provided you with:
 - access to all information of which we are aware that is relevant to the preparation of the financial statements, such as records, documentation and other matters;
 - additional information that you have requested from us for the purpose of the audit; and
 - unrestricted access to persons within the Company from whom you determined it necessary to obtain audit evidence.
5. All transactions have been recorded in the accounting records and are reflected in the financial statements.

Ֆինանսական հաշվետվություններ

1. Մենք իրականացրել ենք 2020թ. մարտի 16-ի պայմանագրով նախատեսված մեր պարտականությունները՝ ՖՀՄՍ համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների կազմման և ճշմարիտ ներկայացման հետ կապված:
2. Հաշվապահական գնահատումների ձևավորման, ինչպես նաև իրական արժեքի գնահատման համար օգտագործված գնահատման մեթոդները և էական ենթադրությունները հիմնավորված են:
3. Ֆինանսական հաշվետվությունների ամսաթվից հետո տեղի ունեցած բոլոր դեպքերը, որոնց հետ կապված ՖՀՄՍ համաձայն պահանջվում են ճշգրտումներ կամ բացահայտումներ, ճշգրտվել կամ բացահայտվել են:

Տրամադրված տեղեկատվություն

4. Մենք ձեզ տրամադրել ենք՝
 - մուտք մեզ հայտնի ողջ տեղեկատվությանը, որը վերաբերում է ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստմանը, այդ թվում գրառումները, փաստաթղթերը և այլ տվյալներ,
 - աուդիտի իրականացման նպատակով ձեր կողմից պահանջված լրացուցիչ տեղեկատվություն, ինչպես նաև
 - անսահմանափակ հնարավորություն հաղորդակցվել ընկերության բոլոր այն աշխատակիցների հետ, որոնցից, ձեր կարծիքով, անհրաժեշտ էր ձեռք բերել աուդիտորական ապացույցներ:
5. Բոլոր գործառնությունները գրանցվել էին հաշվապահական գրառումներում և արտացոլված են ֆինանսական հաշվետվություններում:

6. We confirm the following:

- i) We have disclosed to you the results of our assessment of the risk that the financial statements may be materially misstated as a result of fraud.

Included in the Appendix 1 to this letter are the definitions of fraud, including misstatements arising from fraudulent financial reporting and from misappropriation of assets.

- ii) We have disclosed to you all information in relation to:

- (a) fraud or suspected fraud that we are aware of and that affects the Company and involves:

- management;
- employees who have significant roles in internal control; or
- others where the fraud could have a material effect on the financial statements.

- (b) allegations of fraud, or suspected fraud, affecting the Company's financial statements communicated by employees, former employees, analysts, regulators or others.

In respect of the above, we acknowledge our responsibility for such internal control as we determine necessary for the preparation of financial statements that are free from material misstatement, whether due to fraud or error. In particular, we acknowledge our responsibility for the design, implementation and maintenance

6. Մենք հաստատում ենք հետևյալը.

- i) Մենք տրամադրել ենք խարդախության արդյունքում ֆինանսական հաշվետվությունների էական խեղաթյուրման ռիսկի գնահատման մեր արդյունքները:

Այս նամակի Հավելված 1-ում ներկայացված են «խարդախություն» հասկացության սահմանումը, որը ներառում է նաև ֆինանսական հաշվետվությունների կեղծման և ակտիվների ապօրինի յուրացման արդյունքում առաջացած խեղաթյուրումները:

- ii) Մենք ձեզ տրամադրել ենք տեղեկատվություն հետևյալի մասին.

- (ա) մեզ հայտնի խարդախության այսպիսի դեպքեր կամ վերջիններիս վերաբերյալ կասկածներ, որոնք ազդեցություն ունեն ընկերության գործունեության վրա և որոնցում ներգրավված են`

- ղեկավարությունը,
- աշխատակիցները, որոնք նշանակալից դեր ունեն ներքին վերահսկողության համակարգում կամ
- այլ անձիք` այն դեպքերում, երբ խարդախությունը կարող է էական ազդեցություն ունենալ ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

- (բ) ընկերության ֆինանսական հաշվետվությունների վրա ազդեցություն ունեցող խարդախության դեպքեր կամ վերջիններիս վերաբերյալ կասկածներ, որոնց մասին մեզ տեղեկացրել են աշխատակիցները, նախկին աշխատակիցները, վերլուծաբանները, կանոնակարգող մարմինները և այլ անձիք:

Վերը նշվածի հետ կապված մենք հաստատում ենք, որ պատասխանատվություն ենք կրում ներքին վերահսկողության այնպիսի համակարգի ներդրման համար, որը, մեր կարծիքով, անհրաժեշտ է սխալների կամ խարդախության արդյունքում առաջացող էական խեղաթյուրումներից զերծ

of internal control to prevent and detect fraud and error.

Ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման համար: Մասնավորապես, մենք հաստատում ենք մեր պատասխանատվությունը խարդախությունների և սխալների կանխարգելման ու բացահայտման համար նախատեսված ներքին վերահսկողության համակարգի մշակման, ներդրման և կիրառման համար:

7. We have disclosed to you all known instances of non-compliance or suspected non-compliance with laws and regulations whose effects should be considered when preparing the financial statements, including laws and regulations related to combatting corruption, combatting bribery of foreign public officials in international commercial operations. Further, we have disclosed to you and have appropriately accounted for and/or disclosed in the financial statements in accordance with IFRSs all known actual or possible litigation and claims whose effects should be considered when preparing the financial statements.

7. Մենք ձեզ բացահայտել ենք օրենքների և կանոնակարգերի հետ փաստացի կամ հնարավոր անհամապատասխանության բոլոր դեպքերը, որոնց հետևանքները պետք է դիտարկվեին ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս, ներառյալ՝ կոռուպցիայի և միջազգային առևտրային գործառնությունների շրջանակներում օտարերկրյա պաշտնյաներին կաշառելու դեմ ուղղված պայքարին վերաբերող օրենքները և կանոնակարգերը: Բացի այդ, մենք ձեզ բացահայտել ենք ու ըստ պատշաճի հաշվառել ենք և/կամ բացահայտել ենք ՖՀՄ համաձայն պատրաստված ֆինանսական հաշվետվություններում բոլոր հայտնի փաստացի կամ հնարավոր դատական վարույթներն ու հայցերը, որոնց ազդեցությունը պետք է դիտարկվեր ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս:

8. We have disclosed to you the identity of the Company's related parties and all the related party relationships and transactions of which we are aware and all related party relationships and transactions have been appropriately accounted for and disclosed in accordance with IFRSs.

8. Մենք ձեզ բացահայտել ենք Ընկերության կապակցված կողմերի ինքնությունը, ինչպես նաև բոլոր կապակցված կողմերի միջև փոխհարաբերություններն ու իրականացված գործարքները, որոնք մեզ հայտնի են: Կապակցված կողմերի միջև փոխհարաբերությունները և իրականացված գործարքներն ըստ պատշաճի հաշվառվել ու բացահայտվել են ՖՀՄ պահանջների համաձայն:

Included in the Appendix to this letter are the definitions of both a related party and a related party transaction as we understand them and as defined in IAS 24.

Այս նամակին կցվող Հավելվածում ներկայացված են «կապակցված կողմ» և «կապակցված կողմի հետ գործարք» հասկացությունների սահմանումներն ըստ մեր պատկերացման և ըստ ՀՀՄՄ 24-ի սահմանման:

9. We confirm that we will not issue an annual report, which will contain or accompany the financial statements and the auditor's report for the year ended 31 December 2019.

9. Մենք հաստատում ենք, որ չենք պատրաստելու տարեկան հաշվետվություն, որը կներառի կամ կուղեկցի 2019թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ֆինանսական հաշվետվությունները և

Representations Regarding Management Intent and Plans, and Other Information that is Known Only to Management

Տեղեկատվություն ղեկավարության մտադրությունների և պլանների, ինչպես նաև միայն ղեկավարությանը հայտնի տեղեկատվության վերաբերյալ

i. All sales transactions are final and there are no side agreements. ii. There are no liens or encumbrances on the Company's assets, except for those that are disclosed in the financial statements. iii. We confirm that we have disclosed to you all information in relation to the following matters: • assets pledged as collateral;• arrangements with financial institutions involving restrictions on cash balances and lines of credit or similar arrangements.• losses from transactions not recognized in the statement of financial position; iv. The Company has complied with all aspects of contractual agreements that could have a material effect on the financial statements in the event of non-compliance, for example debt covenants. v. There are no formal or informal compensating balance arrangements with any of our cash and investment accounts. vi. We have no plans or intentions that may affect the carrying amount or classification of assets and liabilities.	i. Վաճառքի բոլոր գործարքները վերջնական են, գոյություն չունեն կողմնակի պայմանագրեր: ii. Ընկերության ակտիվները կալանքի կամ արգելանքի տակ չեն, բացառությամբ ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններում բացահայտվածների: iii. Մենք հաստատում ենք, որ տրամադրել ենք ողջ տեղեկատվությունը հետևյալի մասին. • գրավադրված ակտիվներ,• պայմանավորվածություններ ֆինանսական կազմակերպությունների հետ հաշվարկային հաշիվների մնացորդների և վարկային գծերի սահմանափակումների հետ կապված ու մասնատախիպ այլ պայմանավորվածություններ:• վնաս ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում չճանաչված գործարքներից, iv. Ընկերությունը կատարել է իր բոլոր պայմանագրային պարտավորությունները, որոնց չկատարումը կարող էր էական ազդեցություն ունենալ ֆինանսական հաշվետվությունների վրա, օրինակ՝ պարտքային սահմանափակումները: v. Բացակայում են փոխհատուցման պաշտոնական կամ ոչ պաշտոնական համաձայնություններ մեր հաշվարկային և ներդրումային հաշիվների հետ կապված: vi. Մենք չունենք այնպիսի պլաններ կամ մտադրություններ, որոնք կարող են ազդեցություն ունենալ ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների կամ դասակարգման վրա:

Representations Regarding Title to Assets, Classification and Carrying Amount of Assets, and Impairment of Assets

vii. The Company has satisfactory title to all assets.

Financial Assets

viii. IFRS 9 is effective for annual periods beginning on or after 1 January 2018 for all entities except for an insurer that meets the criteria set forth in IFRS 4.20B. Such an insurer may, but is not required, to apply IAS 39 *Financial Instruments: Recognition and Measurement*.

ix. In determining the classification of the financial assets we have assessed our business models for managing financial assets and whether the contractual terms of financial assets give rise on specified dates to cash flows that are solely payments of principal and interest in accordance with the criteria disclosed to you.

x. We have considered all financial instruments within the scope of impairment requirements of IFRS 9, other than those for which loss allowance is always measured at an amount equal to lifetime expected credit losses, in assessing whether credit risk on these instruments has increased significantly since their initial recognition. For all instruments where credit risk has increased significantly since initial recognition, loss allowance in the financial statements is measured at an amount equal to lifetime expected credit losses.

Տեղեկատվություն ակտիվների սեփականության իրավունքների, ակտիվների հաշվեկշռային արժեքների և դասակարգման և ակտիվների արժեզրկման վերաբերյալ

vii. Ընկերությունն ունի անվիճելի սեփականության իրավունք իրեն պատկանող բոլոր ակտիվների նկատմամբ:

Ֆինանսական ակտիվներ

viii. ՖՀՄՍ 9-ը գործում է 2018թ. հունվարի 1-ին կամ հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար բոլոր կազմակերպությունների համար, բացառությամբ արժեթղթեր թողարկող կազմակերպությունների, որոնք բավարարում են ՖՀՄՍ 4.20Բ նշված չափանիշները: Արժեթղթեր թողարկող կազմակերպությունները կարող են, սակայն չեն պարտադրվում կիրառել ՀՀՄՍ 39 «Ֆինանսական գործիքներ. ճանաչում և չափում» ստանդարտը:

ix. Ֆինանսական ակտիվների դասը որոշելիս մենք գնահատել ենք ֆինանսական ակտիվների կառավարման մեր բիզնես մոդելները, ինչպես նաև գնահատել ենք, թե արդյոք ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները որոշակի ամսաթվերին առաջացում են դրամական միջոցների հոսքեր, որոնք հանդիսանում են միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով հաշվարկված տոկոսների վճարումների՝ ձեզ բացահայտված չափանիշների համաձայն:

x. Մենք ուսումնասիրել ենք բոլոր ֆինանսական գործիքները, որոնք պետք է դիտարկվելին ՖՀՄՍ 9-ի արժեզրկման պահանջների տեսանկյունից, բացառությամբ այն ֆինանսական գործիքների, որոնց վնասի գծով պահուստը միշտ չափվում է գործիքի ամբողջ գործողության ժամկետի ընթացքում սպասվող պարտքային վնասին հավասար գումարի չափով, գնահատելու համար, թե արդյոք տեղի է ունեցել այս գործիքների գծով պարտքային ռիսկի էական աճ սկզբնական ճանաչումից հետո: Բոլոր գործիքների համար, որոնց գծով պարտքային ռիսկն էականորեն աճել է սկզբնական ճանաչումից հետո, վնասի գծով պահուստը ֆինանսական հաշվետվություններում չափվում է գործիքի ամբողջ գործողության ժամկետի ընթացքում սպասվող պարտքային վնասին հավասար գումարի չափով:

We confirm that in estimating the loss allowance for expected credit losses we have considered relevant, reasonable and supportable forward-looking information available without undue cost and effort at the reporting date.

Representation Regarding Compliance with Externally Imposed Capital Requirements

- xi. The Company has complied with all externally imposed capital requirements.

Representations Regarding Exposures to Risks Arising From Financial Instruments

- xii. We confirm that we have disclosed information relating to the Company's exposures to risks arising from financial instruments that is adequate to enable users to evaluate the nature and extent of those risks to which the Company is exposed at the end of the reporting period, in accordance with IFRS 7, including the exposures to risks and how they arise, our objectives, policies and procedures for managing the risks, the methods used to measure risks, and a summary of quantitative data about our exposure to risks.

- Significant concentrations of credit risk arising from all financial instruments and information about the collateral supporting such financial instruments have been appropriately disclosed in the financial statements.
- Further, the quantitative data disclosed are representative of the Company's exposure to risks arising from financial instruments during the period.

Մենք հաստատում ենք, որ սպասվող պարտքային վնասի գծով պահուստը գնահատելիս դիտարկել ենք տեղին, ողջամիտ և հիմնավորված հեռանկարի վերաբերյալ տեղեկատվություն, որը հասանելի է առանց անհարկի ծախսերի և ջանքերի հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

Տեղեկատվություն կապիտալի նկատմամբ սահմանված պահանջներին համապատասխանության վերաբերյալ

- xi. Ընկերությունը համապատասխանել է արտաքին կանոնակարգող մարմինների կողմից կապիտալի նկատմամբ սահմանված պահանջներին:

Տեղեկատվություն ֆինանսական գործիքներից առաջացող ռիսկերին ենթարկվածության վերաբերյալ

- xii. Մենք հաստատում ենք, որ տրամադրել ենք ձեզ ֆինանսական գործիքներից առաջացող ռիսկերին ենթարկվածության վերաբերյալ ողջ տեղեկատվությունը, որն անհրաժեշտ է օգտագործողներին՝ գնահատելու համար այն ռիսկերի բնույթը և չափը, որոնց Ընկերությունը ենթարկվում է հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում ՖՀՄՍ 7-ի համաձայն, ներառյալ այդ ռիսկերին ենթարկվածությունը, դրանց առաջացման պատճառները, ռիսկերի կառավարման մեր նպատակները, քաղաքականությունն ու ընթացակարգերը, ռիսկերի գնահատման մեթոդները, ինչպես նաև ռիսկերին ենթարկվածության վերաբերյալ քանակական տվյալները:

- Ֆինանսական հաշվետվություններում ըստ պատշաճի բացահայտվել են բոլոր ֆինանսական գործիքների գծով առաջացող պարտքային ռիսկի էական կենտրոնացումները և այդ ֆինանսական գործիքների համար ապահովություն ծառայող գրավի վերաբերյալ տեղեկատվությունը:
- Բացի այդ, բացահայտված քանակական տվյալներն արտացոլում են Ընկերության ենթարկվածությունը ժամանակաշրջանի ընթացքում ֆինանսական գործիքների գծով առաջացող ռիսկերին:

- There are no outflows of cash that could occur significantly earlier than indicated in the summary quantitative data about exposure to liquidity risk or that could be for significantly different amounts from those included in that data.

- Չի գրանցվում դրամական միջոցների արտահոսք, որը կարող է տեղի ունենալ իրացվելիության ռիսկին ենթարկվածության մասին քանակական տվյալների ամփոփագրում նշված ժամկետից ավելի վաղ կամ նշված գումարներից էականորեն տարբերվող գումարների չափով:

Representations Regarding Fair Value of Financial Assets and Financial Liabilities

Տեղեկատվություն ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքների վերաբերյալ

xiii. We believe the assumptions and techniques used by us are appropriate and that all fair value measurements are determined in accordance with IFRS 13.

xiii. Մենք գտնում ենք, որ մեր կողմից կիրառվող ենթադրությունները և տեխնիկան տեղին են, և իրական արժեքի բոլոր չափումներն իրականացվել են ՖՀՄՍ 13-ի պահանջների համաձայն:

In circumstances where the fair value of a financial asset or liability at initial recognition is different from the transaction price, we have immediately recognised a gain or loss equal to the difference in the income statement if and only if the fair value measurement is evidenced by a quoted price in an active market for an identical asset or liability, or is based on a valuation technique that uses only data from observable markets. If the fair value measurement at initial recognition does not meet either of these conditions, then the difference is deferred and subsequently recognised as a gain or loss only to the extent it arises from a change in a factor (including time) that market participants would take into account when pricing the asset or liability.

Այն դեպքերում, երբ սկզբնական ճանաչման պահին ֆինանսական ակտիվի կամ պարտավորության իրական արժեքը տարբերվում է գործարքի գնից, մենք անմիջապես ճանաչել ենք շահույթ կամ վնաս տարբերության գումարի չափով ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում, միայն և միայն այն դեպքում, երբ իրական արժեքի չափումը հիմնավորվում է նույնանման ակտիվի կամ պարտավորության համար ակտիվ շուկայում գնանշվող գնով, կամ հիմնված է այնպիսի գնահատման մեթոդի վրա, որի ժամանակ օգտագործվում են միայն դիտարկելի շուկաների տվյալները: Եթե սկզբնական ճանաչման պահին իրական արժեքի չափումը չի բավարարում նշված պայմաններից որևէ մեկը, ապա տարբերությունը հետաձգվում է և հետագայում ճանաչվում է որպես շահույթ կամ վնաս միայն այնքանով, որքանով այն առաջանում է այն գործոնի (ներառյալ ժամանակը) փոփոխությունից, որը շուկայի մասնակիցը հաշվի կառներ ակտիվի կամ պարտավորության գինը որոշելիս:

xiv. We have appropriately disclosed fair values of financial assets and financial liabilities in the financial statements in accordance with IFRS 13. We believe the disclosures appropriately categorize those fair value measurements in the fair value hierarchy.

xiv. Ֆինանսական հաշվետվություններում մենք ըստ պատշաճի ներկայացրել ենք ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքները՝ համաձայն ՖՀՄՍ 13 պահանջների: Մենք գտնում ենք, որ բացահայտումներն ըստ պատշաճի դասակարգում են իրական արժեքի չափումներն իրական արժեքի հիերարխիայի շրջանակներում:

xv. We have disclosed the methods and

xv. Մենք բացահայտել ենք ֆինանսական

assumptions applied in determining the fair values of each class of financial instrument.

գործիքի յուրաքանչյուր դասի իրական արժեքի որոշման համար կիրառվող ենթադրությունները և մեթոդները:

Representations Regarding Taxation Balances

Տեղեկատվություն հարկային մնացորդների վերաբերյալ

xvi. Deferred tax assets and liabilities are measured at the tax rates enacted or substantively enacted at the end of the reporting period.

xvi. Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները չափվում են այն հարկային դրույքներով, որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ:

- Recognised deferred tax assets represent those amounts that are probable of realization taking into account management's estimates of future taxable profit. In determining estimates of future taxable profit against which the deductible amounts can be utilized, management has considered:

- Ճանաչված հետաձգված հարկային ակտիվներն իրենցից ներկայացնում են այն գումարները, որոնց իրացումը հավանական է՝ հաշվի առնելով ապագա հարկվող շահույթի ղեկավարության գնահատումները: Ապագա հարկվող շահույթը որոշելիս, որի դիմաց կարող են օգտագործվել նվազեցվող գումարները, ղեկավարությունը հաշվի է առել՝

- the existence of taxable temporary differences relating to the same taxation authority, the same source of taxable profit, and the same taxable entity that will reverse in the same period that deductible amounts will reverse;

- նույն հարկային մարմնին, հարկվող շահույթի նույն աղբյուրին և նույն հարկվող կազմակերպությանը վերաբերող հարկվող ժամանակավոր տարբերությունների առկայությունը, որոնք կհակադարձվեն նվազեցվող գումարների հետ նույն ժամանակահատվածում,

- the timing and the amount of the reversal of the deductible and taxable temporary difference; and

- նվազեցվող և հարկվող ժամանակավոր տարբերությունների հակադարձման ժամկետները և գումարը և

- appropriate tax planning opportunities that the Company is more likely than not to take advantage of in order to generate future taxable profit.

- հարկային պլանավորման համապատասխան հնարավորությունները, որոնցից ընկերությունը ըստ հավանականության կօգտվի ապագա հարկվող շահույթ ստանալու համար:

- The measurement of deferred tax liabilities and assets reflect the tax consequences that would follow from the manner in which the Company expects, at the end of the reporting period, to recover or settle the carrying amount of its assets and liabilities.

- Հետաձգված հարկային պարտավորությունների չափումն արտացոլում է այն հարկային հետևանքները, որոնք կարող են առաջանալ, եթե ընկերությունը կիրառի այն մոտեցումը, որով ակնկալում է վերականգնել կամ մարել իր ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում:

- We have not received any advice or opinion that contradicts the Company's

- Մենք չենք ստացել որևէ խորհրդատվություն կամ կարծիք, որը

support for accounting for income taxes, or that contradicts the financial statement amounts and presentations in respect of tax, or that is necessary to understand the Company's tax accrual and related matters and has not been disclosed to you.

կիսկասեր շահութահարկի հաշվառման ընկերության մոտեցմանը, ֆինանսական հաշվետվություններում հարկերի հետ կապված արտացոլված ցուցանիշներին և տվյալներին կամ որն անհրաժեշտ է հարկերի հաշվեգրման ու հարակից հարցերի հետ կապված ընկերության մոտեցման մասին պատկերացում կազմելու համար և որոնք ձեզ չեն բացահայտվել:

Representations Regarding Leases

- xvii. We have identified all leases where the Company is a lessee or a lessor, including having regard to the definition of a lease in IFRS 16 *Leases*, and accounted for them in accordance with IFRS 16.
- xviii. On the basis of the process established by us, and having made appropriate enquiries applied in determining the lease term, lease payments and discount rate are appropriate.

Տեղեկատվություն վարձակալության վերաբերյալ

- xvii. Մենք որոշակիացրել ենք բոլոր այն վարձակալությունները, որոնց շրջանակում ընկերությունը հանդես է գալիս որպես վարձակալ կամ վարձատու, հաշվի առնելով ՖՀՄՍ 16 «Վարձակալություններ» ստանդարտի «վարձակալություն» տերմինի սահմանումը, և այդ վարձակալությունները հաշվառել ենք ՖՀՄՍ 16 «Վարձակալություններ» ստանդարտի համաձայն:
- xviii. Առաջնորդվելով մեր կողմից մշակված գործընթացով և կատարելով համապատասխան հարցումներ՝ մենք հավաստիացել ենք, որ վարձակալության ժամկետը որոշելու համար կիրառված ենթադրությունները, վարձավճարները և զեղչման դրույքները տեղին են:

Other representations

Functional currency

- xix. We have considered which currency is the currency of the primary economic environment in which the Company operates (the “functional currency”). In making this assessment, we have used our judgment to determine the functional currency that most faithfully represents the underlying transactions, events and conditions of the Company. We have concluded that the functional currency of the Company is Armenian Dram.

Այլ տեղեկատվություն

Ֆունկցիոնալ արժույթ

- xix. Մենք դիտարկել ենք, թե որ արժույթն է հանդիսանում այն հիմնական տնտեսական միջավայրի արժույթը, որտեղ Կազմակերպությունը իրականացնում է իր գործունեությունը («ֆունկցիոնալ արժույթ»): Այս գնահատումն իրականացնելիս մենք հիմնվել ենք մեր դատողությունների վրա՝ որոշելու համար, թե որ ֆունկցիոնալ արժույթն է առավել արժանահավատորեն արտացոլում Կազմակերպության գործունեության հետ կապված գործառնությունները, իրադարձությունները և պայմանները: Մենք եզրակացրել ենք, որ Կազմակերպության ֆունկցիոնալ արժույթն է հանդիսանում ՀՀ դրամը:

Representations Regarding Completeness of Information Provided in Respect of Key Judgments and Assumptions Made

Տեղեկատվություն ղեկավարության կողմից կատարած հիմնական դատողությունների և ենթադրությունների վերաբերյալ տրամադրված

by Management With Specific Reference to IFRS Requirements

**տեղեկատվության ամբողջականության մասին՝
ելնելով ՖՀՄՍ պահանջներից**

xx. We confirm that we have provided you with all relevant information regarding the following:

a) judgments, apart from those involving estimations, management has made in the process of applying the Company's accounting policies that have the most significant effect on the amounts recognized in the financial statements, including:

- classification and reclassification of financial instruments;

b) key assumptions concerning the future, and other key sources of estimation uncertainty at the date of the statement of financial position, that have a significant risk of causing a material adjustment to the carrying amounts of assets and liabilities within the next financial year, including:

- the methods and significant assumptions applied in determining the fair value of investment securities measured at FVTPL.

xx. Մենք հաստատում ենք, որ տրամադրել ենք ձեզ ողջ անհրաժեշտ տեղեկատվությունը հետևյալի հետ կապված.

ա) Ընկերության հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման ժամանակ դեկլարարության կողմից տրված գնահատումներից տարբեր դատողությունները, որոնք բավականին էական ազդեցություն ունեն ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված գումարների վրա, ներառյալ՝

- ֆինանսական գործիքների դասակարգումը և վերադասակարգումը,

բ) ապագա գործունեությանը վերաբերող հիմնական ենթադրությունները, գնահատումների անորոշության այլ հիմնական աղբյուրները հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, որոնք հաջորդ ֆինանսական տարվա ընթացքում ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների գծով էական ճշգրտման զգալի ռիսկ են առաջացնում, ներառյալ՝

- շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքների որոշման համար կիրառված մեթոդները և հիմնական ենթադրությունները:

Representation Regarding Impact of Adopting a New Standard

Տեղեկատվություն նոր ստանդարտի կիրառման ազդեցության վերաբերյալ

xxi. We have disclosed in the financial statements information relevant to assessing the possible impact that application of IFRSs, that have been issued but are not yet effective, will have on the Company's financial statements in the period of initial application in accordance with IAS 8 *Accounting Policies, Changes in Accounting Estimates and Errors*, to the extent that this information is known or reasonably estimable.

xxi. ՀՀՄՍ 8 «Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն, փոփոխություններ հաշվապահական հաշվառման գնահատումներում և սխալներ» ստանդարտի համաձայն՝ մենք ֆինանսական հաշվետվություններում բացահայտել ենք Ընկերության ֆինանսական հաշվետվությունների վրա հրապարակված, սակայն դեռևս չկիրառվող ՖՀՄՍ-ների հնարավոր ազդեցության վերաբերյալ տեղեկատվությունն այնքանով, որքանով այն մեզ հայտնի է կամ որքանով այն կարելի է արժանահավատորեն գնահատել:

Yours truly,

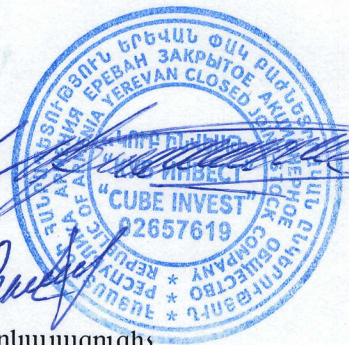
Arsen Simonyan
Executive Director

Argam Abrahamyan
Chief Accountant
Representative of AN Audit CJSC

Հարգանքով՝

Արսեն Սիմոնյան
Գործադիր տնօրեն

Արգամ Աբրահամյան
Գլխավոր հաշվապահ
«Էյ-Էն Աուդիտ» ՓԲԸ-ի ներկայացուցիչ

Appendix 1 to the Management Representation Letter of Cube Invest cjsc

Definitions

Financial Statements

IAS 1.10 states that a complete set of financial statements comprises:

- a statement of financial position as at the end of the period;
- a statement of profit or loss and other comprehensive income for the period;
- a statement of changes in equity for the period;
- a statement of cash flows for the period;
- notes, comprising a summary of significant accounting policies and other explanatory information;
- comparative information in respect of the

«Կուբ Ինվեսթ» ՓԲԸ-ի ներկայացուցչական նամակին կից Հավելված 1

Սահմանումներ

Ֆինանսական հաշվետվություններ

ՀՀՄՍ 1-ի 10-րդ կետում նշվում է, որ Ֆինանսական հաշվետվությունների ամբողջական փաթեթը ներառում է՝

- ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն հանվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ,
- համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն հաշվետու ժամանակաշրջանի համար,
- սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն հաշվետու ժամանակաշրջանի համար,
- դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն հաշվետու ժամանակաշրջանի համար,
- ծանոթագրություններ, որոնք բաղկացած են հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի մասերի վերաբերյալ համառոտագրից և այլ բացատրական տեղեկատվությունից,
- նախորդ ժամանակաշրջանին վերաբերող

preceding period as specified in paragraphs 38 and 38A; and

- a statement of financial position as at the beginning of the preceding period when an entity applies an accounting policy retrospectively or makes a retrospective restatement of items in its financial statements, or when it reclassifies items in its financial statements in accordance with paragraphs 40A–40D.

An entity may use titles for the statements other than those used in this Standard. For example, an entity may use the title 'statement of comprehensive income' instead of 'statement of profit or loss and other comprehensive income'.

Material Matters

Certain representations in this letter are described as being limited to matters that are material.

IAS 1.7 and IAS 8.5 state the following:

“Material omissions or misstatements of items are material if they could, individually or collectively, influence the economic decisions that users make on the basis of the financial statements. Materiality depends on the size and nature of the omission or misstatement judged in the surrounding circumstances. The size or nature of the item, or a combination of both, could be the determining factor.”

Fraud

Fraudulent financial reporting involves intentional misstatements including omissions of amounts or disclosures in financial statements to deceive financial statement users.

համադրելի տեղեկատվությունը, որը սահմանված է 38 և 38 Ա կետերում և

- ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն՝ համադրելի ամենավաղ ժամանակաշրջանի սկզբի դրությամբ, երբ կազմակերպությունը հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը կիրառում է հետընթաց, կամ կատարում է իր ֆինանսական հաշվետվությունների հողվածների հետընթաց վերահաշվարկ, կամ երբ այն վերադասակարգում է իր ֆինանսական հաշվետվությունների հողվածները՝ համաձայն 40Ա-40Դ կետերի:

Կազմակերպությունը հաշվետվությունների համար կարող է օգտագործել այս Ստանդարտում նշված վերնագրերից տարբեր վերնագրեր: Օրինակ՝ «շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն» վերնագրի փոխարեն այն կարող է օգտագործել «համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն» վերնագիրը:

Էական հիմնահարցեր

Այս մասնակում ներկայացված որոշ տեղեկատվություն վերաբերում է միայն էական նշանակություն ունեցող հարցերին:

ՀՀՄՍ 1-ի 7-րդ և ՀՀՄՍ 8-ի 5-րդ կետերում նշվում է հետյալը.

Հողվածների էական բացթողումները կամ ոչ ճիշտ ներկայացումները համարվում են էական, եթե դրանք՝ առանձին կամ միասին, կարող են ազդել օգտագործողների՝ ֆինանսական հաշվետվությունների հիման վրա կայացրած տնտեսական որոշումների վրա: Էականությունը կախված է բացթողման կամ ոչ ճիշտ ներկայացման մեծությունից և բնույթից, որոնց մասին դատողություն է կատարվում՝ ելնելով առկա հանգամանքներից: Հողվածի մեծությունը կամ բնույթը, կամ երկուսը միասին, կարող են որոշիչ գործոն հանդիսանալ:

Խարդախություն

Ֆինանսական հաշվետվությունների կեղծում է համարվում ֆինանսական հաշվետվությունների տվյալների միտումնավոր ոչ ճիշտ ներկայացումը, ներառյալ գումարների կամ բացահայտումների բացթողումը ֆինանսական հաշվետվություններում՝ ֆինանսական հաշվետվությունների օգտագործողներին շփոթեցնելու նպատակով:

Misappropriation of assets involves the theft of an entity's assets. It is often accompanied by false or misleading records or documents in order to conceal the fact that the assets are missing or have been pledged without proper authorization. (ISA 240.A5)

Ակտիվների ապօրինի յուրացում է համարվում կազմակերպության ակտիվների գողությունը, որը հաճախ ուղեկցվում է կեղծ կամ խեղաթյուրված գրառումներով կամ փաստաթղթերով՝ ակտիվների բացակայության կամ առանց համապատասխան լիազորման գրավադրելու փաստը թաքցնելու համար: (ԱՄՄ 240.Ա5)

Error

An error is an unintentional misstatement in financial statements, including the omission of an amount or a disclosure.

Մխալներ

Մխալն իրենից ներկայացնում է տեղեկատվության ոչ միտումնավոր ոչ ճիշտ ներկայացում ֆինանսական հաշվետվություններում, ներառյալ գումարի կամ բացահայտման բացթողումը:

Prior period errors are omissions from, and misstatements in, the entity's financial statements for one or more prior periods arising from a failure to use, or misuse of, reliable information that:

Նախորդող ժամանակաշրջանի սխալները դրանք կազմակերպության մեկ կամ մեկից ավելի նախորդող ժամանակաշրջանների ֆինանսական հաշվետվություններում կատարած բացթողումներն ու խեղաթյուրումներն են, որոնք առաջանում են այն արժանահավատ տեղեկատվությունը չօգտագործելու կամ ոչ ճիշտ օգտագործելու արդյունքում, որը՝

- (a) was available when financial statements for those periods were authorized for issue; and
- (b) could reasonably be expected to have been obtained and taken into account in the preparation and presentation of those financial statements.

- (ա) առկա էր, երբ այդ ժամանակաշրջանների ֆինանսական հաշվետվությունները վավերացվել էին հրապարակման համար, ինչպես նաև,
- (բ) խելամտորեն ակնկալվում է, որ կարող էր ստացվել և հաշվի առնվել այդ ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս և ներկայացնելիս:

Such errors include the effects of mathematical mistakes, mistakes in applying accounting policies, oversights or misinterpretations of facts, and fraud.

Նման սխալները ներառում են թվաբանական սխալների, հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման սխալների, փաստերի ոչ ճիշտ ներկայացման կամ սխալ մեկնաբանության հետևանքները և կեղծիքը:

Management

For the purposes of this letter, references to “management” should be read as “management and, where appropriate, those charged with governance”.

Ղեկավարություն

Այս նամակի նպատակների համար «ղեկավարություն» պետք է համարվի «ղեկավարությունը և, անհրաժեշտության դեպքում, ղեկավարման համար պատասխանատու անձիք»:

Related Party and Related Party Transactions

A related party is a person or entity that is related to the entity that is preparing its financial statements (referred to in IAS 24 *Related Party Disclosures* as the “reporting entity”).

Կապակցված կողմեր և գործարքներ կապակցված կողմերի հետ

Կապակցված կողմ է հանդիսանում այն անձը կամ կազմակերպությունը, որը կապակցված է ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստող կազմակերպության հետ (ՀՀՄՄ 24 «Կապակցված կողմեր» ստանդարտում ներկայացվում է որպես «հաշվետու կազմակերպություն»):

- a) A person or a close member of that person's family is related to a reporting entity if that person:
- (i) has control or joint control over the reporting entity;
 - (ii) has significant influence over the reporting entity; or
 - (iii) is a member of the key management personnel of the reporting entity or of a parent of the reporting entity.
- b) An entity is related to a reporting entity if any of the following conditions applies:
- i) The entity and the reporting entity are members of the same group (which means that each parent, subsidiary and fellow subsidiary is related to the others).
 - ii) One entity is an associate or joint venture of the other entity (or an associate or joint venture of a member of a group of which the other entity is a member).
 - iii) Both entities are joint ventures of the same third party.
 - iv) One entity is a joint venture of a third entity and the other entity is an associate of the third entity.
 - v) The entity is a post-employment benefit plan for the benefit of employees of either the reporting entity or an entity related to the reporting entity. If the reporting entity is itself such a plan, the sponsoring employers are also related to the reporting entity.
- ա) Անձը կամ այդ անձի ընտանիքի մտերիմ անդամը հանդիսանում է հաշվետու կազմակերպության հետ կապակցված, եթե այդ անձը.
- (i) վերահսկողության կամ ընդհանուր վերահսկողության իրավունք ունի հաշվետու կազմակերպության նկատմամբ,
 - (ii) նշանակալի ազդեցություն ունի հաշվետու կազմակերպության վրա, կամ
 - (iii) հանդիսանում է հաշվետու կազմակերպության կամ հաշվետու կազմակերպության մայր կազմակերպության առանցքային կառավարչական անձնակազմի անդամ:
- բ) Կազմակերպությունը հանդիսանում է հաշվետու կազմակերպության հետ կապակցված հետևյալ պայմաններից որևէ մեկի բավարարման դեպքում.
- i) Կազմակերպությունը և հաշվետու կազմակերպությունը հանդիսանում են միևնույն խմբի անդամները (ինչը նշանակում է, որ յուրաքանչյուր մայր կազմակերպություն, դուստր կազմակերպություն, մայր ընկերության այլ դուստր կազմակերպություն կապակցված է մյուսների հետ):
 - ii) Մի կազմակերպությունը հանդիսանում մեկ այլ կազմակերպության ասոցիացված կազմակերպություն կամ համատեղ ձեռնարկություն (կամ այն խմբի անդամի ասոցիացված կազմակերպություն կամ համատեղ ձեռնարկություն, որի անդամ է հանդիսանում այլ կազմակերպությունը):
 - iii) Երկու կազմակերպությունները հանդիսանում են միևնույն երրորդ կողմի համատեղ ձեռնարկությունները:
 - iv) Մի կազմակերպությունը հանդիսանում է երրորդ կողմի համատեղ ձեռնարկություն, իսկ մյուս կազմակերպությունը հանդիսանում է երրորդ կողմի ասոցիացված կազմակերպություն:
 - v) Կազմակերպությունը հանդիսանում է հետաշխատանքային հատուցման պլան հաշվետու կազմակերպության կամ հաշվետու կազմակերպության հետ կապակցված կազմակերպության աշխատակիցների համար: Եթե հաշվետու կազմակերպությունն ինքն է հանդես գալիս որպես մման պլան, ապա հովանավորվող գործատուները մույնպես

vi) The entity is controlled, or jointly controlled by a person identified in (a).

vii) A person identified in (a)(i) has significant influence over the entity or is a member of the key management personnel of the entity (or of a parent of the entity).

viii) The entity, or any member of a group of which it is a part, provides key management personnel services to the reporting entity or to the parent of the reporting entity.

A reporting entity is exempt from the disclosure requirements of IAS 24.18 in relation to related party transactions and outstanding balances, including commitments, with:

a) a government that has control, joint control or significant influence over the reporting entity; and

b) another entity that is a related party because the same government has control, or joint control of or significant influence over both the reporting entity and the other entity.

Related party transaction - A transfer of resources, services or obligations between a reporting entity and a related party, regardless of whether a price is charged.

հանդիսանում են հաշվետու կազմակերպության հետ կապակցված:

vi) Կազմակերպությունը վերահսկվում է, կամ համատեղ վերահսկվում է կետ (ա)-ում նշված անձի կողմից:

vii) Կետ (ա)-ի (i) ենթակետում նշված անձը նշանակալի ազդեցություն ունի կազմակերպության վրա կամ հանդիսանում է կազմակերպության (կամ կազմակերպության մայր կազմակերպության) առանցքային կառավարչական անձնակազմի անդամ:

viii) Կազմակերպությունը կամ այն խմբի որևէ անդամը, որի կազմի մեջ է մտնում տվյալ կազմակերպությունը, մատուցում է կառավարչական անձնակազմի ղեկավարման հետ կապված ծառայություններ հաշվետու կազմակերպությանը կամ հաշվետու կազմակերպության մայր կազմակերպությանը:

Հաշվետու կազմակերպությունը ազատվում է ՀՀՄՍ 24.18 պահանջվող կապակցված կողմերի հետ գործարքների և չմարված մնացորդների, ներառյալ՝ հանձնառությունների մասին տեղեկատվությունը բացահայտելուց, որոնք վերաբերում են՝

ա) կառավարությանը, որը հսկողություն կամ համատեղ հսկողություն է իրականացնում կամ նշանակալի ազդեցություն ունի հաշվետու կազմակերպության նկատմամբ և

բ) մեկ այլ կազմակերպությանը, որը կապակցված կողմ է, քանի որ միևնույն կառավարությունը հսկողություն կամ համատեղ հսկողություն է իրականացնում կամ նշանակալի ազդեցություն ունի թե՛ հաշվետու կազմակերպության և թե՛ մեկ այլ կազմակերպության նկատմամբ:

Կապակցված կողմերի միջև գործարք՝ ռեսուրսների, ծառայությունների կամ պարտավորությունների փոխանցում է կապակցված կողմերի միջև՝ անկախ վճարի գանձումից: